NobonyadOnline NobonyadOnline
NobonyadOnline.ir

نوبنیاد

روزنامه سراسری صبح ایران

پنجشنبه ۲۸ آبان ۱۴۰۵
سال اول ■ شماره ۱۹۰
۸ صفحه ■ ۱۰۰۰۰ تومان

آیت‌الله وحید خراسانی یکی از ارکان اصلی تعلیم فقه و اصول بود

حضرت آیة‌الله‌العظمی وحید خراسانی یکی از ارکان اصلی تعلیم فقه و اصول در حوزهٔ علمیّه بشمار می‌رفتند. دو مجلس درسی روزانهٔ ایشان در دهه‌های اخیر از اصلی‌ترین محافل درسی محسوب می‌شد. در این درس‌ها، علاوه بر جهات تحقیقی شخصِ خود ایشان، توجّه جدّی و عمیق و حق‌شناسانه به نظرات بعضی از برجَسته‌ترین دانشمندانِ دوره‌های اخیر حوزهٔ علمیّهٔ نجف اشرف و تسلّط بر آن به‌خوبی منعکس بود.

۲

جایگاه نمایندگی متعلق به من نیست حق مردم است

حجت الاسلام رسایی در گفتگو با نوبنیاد می گوید که محدود کردن نمایندگی او ارتباطی به تصمیم قضایی ندارد و تصمیم مدیریت مجلس است و از آنجایی که جایگاه نمایندگی متعلق به نمایندگان نبوده و حق مردم است از پیگیری قضائی موضوع قطع دسترسی تبلت نمایندگی اش توسط مدیریت مجلس خبر داد.

۲

پیام پنهان گروسی به ایران

پدرام حسینی
روزنامه‌نگار

در ۲ سال اخیر وقایع و چرخه های تکراری به جزئی از وقایع بین المللی در خصوص ایران تبدیل شده، چرخه تکراری جنگ، مذاکره، جنگ و دوباره مذاکره، در کنار مواضع انفعالی و اشتیاق بی پایان پزشکیان و عراقچی به مذاکره، نه تنها دشمن آمریکایی-اسرائیلی را به عقب‌نشینی وادار نکرده، بلکه با القای تصور ضعف و عقب‌نشینی ایران، بر جسارت واشنگتن و تل آویو در تعرض و جنایت علیه کشور افزوده است. در این میان، گروسی نیز به یکی از بازیگران تکراری این سناریو تبدیل شده است؛ مدیری که به جای بی طرفی، هر بار در بزنگاه تقابل، به جای پاسخگویی درباره رفتار آژانس، پرونده ایران را روی میز اتهام می گذارد.

متن کامل در صفحه ۷

عبدالملکی در گفت‌وگو با نوبنیاد مطرح کرد؛

تصمیمات دولت، آتش تورم را شعله‌ورتر کرد

۵

قاضی‌زاده هاشمی در یادداشتی تحلیلی نوشت؛

پیشنهاداتی برای عبور از محاصره و تحریم

۳

بین الملل | صفحه ۶

ایران محور معادلات جهانی، اروپا تماشاچی

در حالی که دلالان مذاکره از غیبت تهران پشت میز، روایت انزوا و خالی‌شدن پشت ایران می‌سازند، واقعیت صحنه حکایت دیگری دارد. وقتی موضوع ایران به دستور گفت‌وگوی سه قدرت تبدیل می‌شود، نمی‌توان نقش و وزن تهران را با شمار صندلی‌های نشست سنجید.

اقتصادی | صفحه ۴

گرانسازی دستوری لاستیک و روغن موتور

دولت چهاردهم راه‌حل مسائل اقتصادی کشور را بیش از آنکه در اصلاح ساختارها، افزایش بهره‌وری، مهارکسری بودجه و رفع موانع تولید جست‌وجو کند، در سیاست‌های قیمتی یا همان افزایش قیمت‌ها و گران‌سازی می‌داند.

پیام

پیام رهبر انقلاب در پی ارتحال آیت‌الله وحید خراسانی

رهبر معظم انقلاب در پیامی ضمن تسلیت به مناسبت ارتحال حضرت آیت‌الله‌العظمی وحید خراسانی، ایشان را یکی از ارکان اصلی تعلیم فقه و اصول در حوزهٔ علمیّه معرفی کردند.
متن پیام حضرت آیت‌الله سیّد مجتبی خامنه‌ای به این شرح است:

بسم‌الله الرحمن الرحیم

خبر رحلت استاد بزرگ حوزهٔ علمیّه، حضرت آیت‌الله‌العظمی وحید خراسانی واصل شد. آن بزرگوار یکی از ارکان اصلی تعلیم فقه و اصول در حوزهٔ علمیّه بشمار می‌رفتند. دو مجلس درسی روزانهٔ ایشان در دهه‌های اخیر از اصلی‌ترین محافل درسی محسوب می‌شد. در این درس‌ها، علاوه بر جهات تحقیقی شخصِ خود ایشان، توجّه جدّی و عمیق و حق‌شناسانه به نظرات بعضی از برجسته‌ترین دانشمندان دوره‌های اخیر حوزهٔ علمیّهٔ نجف اشرف و تسلّط بر آن به خوبی منعکس بود. این جهت از آنجا که همواره با بیان شیوا و منظّم و مستحکم استاد بزرگوار توأم بود، هر جلسه از درس را برای طالبین علم و فضل به ساعتی نافع و غنیمت مبدّل می‌ساخت.
امروز عدّهٔ عمده‌ای از مدرّسین و فضلاء در حوزهٔ علمیّهٔ قم و بلکه سایر حوزات کشور و جمعی از روحانیون بلاد، افتخار حضور در درس آن بزرگوار را در سوابق علمی خود درج می‌نمایند و همگان با تحسین از ظهور پررنگ و خالصِ عنصر سرسپردگی به ذوات مقدّسهٔ معصومین صلوات‌الله‌وسلامه علیهم اجمعین در کلام و مرام ایشان یاد می‌کنند. بی‌شک آن جناب به‌واسطهٔ زحمات ممتد و مستمر در راه شریعت و مذهب، حقّ عظیمی بر جامعهٔ مؤمنین و حوزات علمیّه دارند که همگان باید به‌یاد و شاکر آن باشند.
اینجانب این مصیبت را به سرورمان عجّل‌الله‌تعالی فرجه‌الشّریف و حوزات علمیّه و عموم مؤمنین و به خصوص بیت شریف ایشان تسلیت عرض نموده و از حضرت حق جلّ‌وعلا برای آن بزرگوار علوّ درجات مسئلت دارم.
سیّد مجتبی حسینی خامنه‌ای ۲۶/آبان/۱۴۰۵

خبر کوتاه

مجلس بزرگداشت آیت‌الله وحید خراسانی از سوی رهبر انقلاب

مجلس ترحیم و بزرگداشت مرجع عالی‌قدر، حضرت آیت‌الله‌العظمی وحید خراسانی، فرداشب (پنجشنبه ۲۸ آبان) از طرف رهبر معظم انقلاب اسلامی، پس از نماز مغرب و عشا در رواق امام خمینی حرم مطهر رضوی در مشهد برگزار می‌شود. همچنین مجلس دیگری، جمعه شب ۲۸ آبان بعد از نماز مغرب و عشاء در شبستان امام خمینی حرم حضرت معصومه سلام‌الله‌علیها در قم برگزار می‌شود.

جلیلی: در مواجهه با ترامپ، انتخاب میان تسلیم و دفاع است

دکتر سعید جلیلی، نماینده رهبر معظم انقلاب در شورای عالی امنیت ملی، در صد و شصت و سومین جلسه از سلسله جلسات حکمت سیاسی اسلام در قرآن اظهار داشت: منطق رفتاری آمریکا، براساس آنچه در اظهارات و اقدامات ترامپ مشاهده می‌شود، برتحمیل اراده و پیشبرد خواسته‌ها از طریق قدرت و زورگویی استوار است؛ به‌گونه‌ای که حتی در میانه مذاکرات نیز از اقدام علیه طرف مقابل دست نمی‌کشد. از این منظر، مسئله اصلی در مواجهه با چنین رویکردی، انتخاب میان تسلیم و دفاع است. رهبر شهید انقلاب بارها تأکید فرموده بودند که اعتماد به این مسیر و امید بستن به نتیجه مذاکره با چنین طرفی، پاسخ نمی‌دهد و زیان آن بیش از منفعتش است. تجربه برجام نیز نمونه‌ای عینی از ضرورت توجه به این واقعیت تاریخی است؛ واقعیتی که قرآن کریم با دعوت به عبرت‌گیری از سرگذشت پیشینیان بر آن تأکید می‌کند.

ناگفته‌های حجت‌الاسلام رسایی نماینده مردم تهران از سنگ‌اندازی مدیریت مجلس در مسیر ایفای تعهدات نمایندگی در گفتگو با "نوبنیاد":

جایگاه نمایندگی متعلق به من نیست، حق مردم است

جعفر کاظمی
روزنامه‌نگار

حجت‌الاسلام والمسلمین حمید رسایی نماینده مردم تهران در مجلس شورای اسلامی، اخیرا و پس از گذشت ۵۰ روز از محکومیت، به مرخصی آمد. او که با شکایت رئیس مجلس بابت تیتر نشریه ۹ دی در سه سال قبل و قبل از مجلس دوازدهم به ده ماه حبس محکوم شده، روز سه‌شنبه در میان استقبال نمایندگان انقلابی مجلس به بهارستان رفت و در جلسه کمیسیون فرهنگی نیز شرکت کرد. منتخب سوم مردم تهران در مجلس دوازدهم که در ایام قبل از حبس، حضوری فعال در تجمعات مردمی داشت و حدود ۲۰۰ سخنرانی داشت، در اولین شب مرخصی نیز در جمع مردم مبعوث یکی از میادین تهران شرکت کرد. گفتگوی نوبنیاد با حجت‌الاسلام رسایی که در دوره مرخصی او از زندان انجام شده را در ادامه می‌خوانید:

در دوره زندان، مطالبه بسیاری از نمایندگان مجلس، در اختیار قرار دادن تبلت نمایندگی به شما بود تا بتوانید در جلسات مجازی شرکت کنید. علت عدم موافقت با این موضوع چه بود؟

این سوال شما را باید هیأت رئیسه مجلس پاسخ بدهد. مطابق قانون اساسی و براساس رای مردم، بنده در حال حاضر نماینده مجلس هستم و ایفای وظایف نمایندگی وظیفه ای است بر دوش من و البته این موضوع از جمله حقوق مردم است. سخنگوی قوه قضائیه در ۱۵ مهرماه در پاسخ به خبرنگاران اعلام کرد که قانون در باره ایفای وظایف نمایندگی منتخب مردم که در حبس باشد، ساکت است اما قوه قضائیه تلاش می کند تا رسایی بتواند از امکاناتی مثل تبلت نمایندگی و حضور وبیناری در جلسات استفاده کند.

آیا قوه قضائیه این مقدمات را فراهم کرد؟

متاسفانه در طول پنجاه روز گذشته فراهم نشد و گفتند مطابق قوانین و آیین نامه های زندان این کار ممکن نیست.

آیا هیأت رئیسه در این باره پیگیری خاصی داشت؟

خیر هیأت رئیسه نه تنها اقدامی نکرد بلکه از حدود دو هفته قبل اساسا دسترسی سامانه مجلس بنده را قطع کرد، اقدامی که سابقه ندارد و برخلاف قانون اساسی است و بسیار سؤال برانگیز است!

وقتی شما در حبس بودید و نمی توانستید رأی بدهید، دسترسی شما چه فایده ای داشت؟

ببینید بسیاری از نمایندگان هم، خودشان از طریق دفترشان از سامانه استفاده می کنند و مثلا سؤال طرح می کنند یا نسبت به طرح ها و لوایح، پیشنهادات خودشان را ثبت می کنند. فقط رای دادن نیست، وظایف زیادی را نماینده میتواند انجام دهد که وقتی بسته باشد این کار برای من ممکن نخواهد بود.

برخی جریانات خاص سیاسی که دنبال محکومیت و زندانی کردن شما بودند، موضوع لغو نمایندگان تان به‌خاطر ۱۰۰ ساعت غیبت در مجلس را مطرح کردند. نظر شما در این باره چیست؟

طبق آیین نامه، نماینده ای که بدون عذر موجه ۱۰۰ ساعت ممتد و ۲۰۰ ساعت غیرممتد در جلسات علنی مجلس و کمیسیون ها غیبت کند، مستعفی شناخته می شود. بدیهی است که غیبت بنده در جلسات غیرموجه نیست. شما اگر جلسات مجلس را گوش کنید هر روز آقای بخشی پور که عضو هیات رییسه است، اعلام می کند که هیچ غیبت و تاخیر غیر موجهی نداریم. علاوه برآن با توجه به روند تعطیلی های پی در پی جلسات مجلس، اساسا بعید می دانم که در این مدت، ۲۰۰ ساعت غیبت محقق شود.

در جلسه روز گذشته مجلس حاجی دلیگانی نماینده شاهین شهر و گودرزی سخنگوی هیأت رئیسه و نقدعلی نائب رئیس کمیسون قضایی به قطع بودن دسترسی شما به تبلت نمایندگی اعتراض کردند و گفتند که چرا با اینکه آقای رسایی به مرخصی آمده، سامانه مجازی ایشان قطع شده تا نتواند در جلسات مجازی شرکت کند؟ علت قطع سامانه مجازی شما چه بود و مسئولان مجلس در پاسخ به پیگیری‌های شما چه گفتند؟

متاسفانه در روزهای سه شنبه و چهارشنبه با وجود اینکه تبلت نمایندگی در اختیار خودم بود اما مسئول فن آوری مجلس دسترسی ام را قطع کرده بود که این کار جرم است وحتما پیگیری میکنم. این مسئول که زیر نظر آقای قالیباف است ادعا می کرد که هیأت رئیسه چنین دستوری داده ولی همه مردم از تریبون مجلس شنیدند که آقای حاجی بابایی در اعتراض به تذکر آقای گودرزی گفت: هیأت رئیسه چنین تصمیمی درباره عدم دسترسی رسایی به سامانه مجازی مجلس نگرفته!

پس چه کسی تصمیم گرفته؟

سوال من هم همین است و هریک از اینها به دیگری حواله می دهند! الان مسئولیت این اقدام غیرقانونی متوجه رئیس مجلس است.

علت چیست؟

فکر می کنند اگر من دسترسی داشته باشم سوالاتی را مطرح می کنم و درباره موضوع زندانی کردن و پرونده مذکور اعتراض می کنم و حرف میزنم.

حالا نمی خواهید الان درباره حبس پنجاه روزه خودتان یا حکم صادره و مسائلی که اتفاق افتاده چیزی بگویید؟

همانطور که در سخنرانی دیشبم در تجمع میدان ابن سینا اعلام کردم، بر مبنای پیام رهبر معظم و رشید انقلاب که فرمودند «حتی اختلافات موجّه را به تنازع و تفرقه تبدیل نکنید»، من از این موضوع عبور کردم و فکر میکنم بیش از این تکلیفی ندارم درباره این موضوع صحبت کنم. همانطور که پس از رای بدوی دادگاه در بهمن سال ۴۰۴ و رای قطعی در خرداد ۴۰۵ و تا قبل از اجرای حکم در مهر ماه، بنده سکوت کردم تا حواس مردم از مسأله اصلی که جنگ با دشمن آمریکایی و صهیونیست است، پرت نشود؛ علی رغم اینکه حامیان آقای قالیباف این حکم را علنی کردند باز هم بنده سکوت کردم و پاسخی ندادم تا موعد اجرای حکم. البته قابل پیش بینی بود که با اجرای این حکم عجیب و بی سابقه، افکار عمومی حساس شود. الان هم تعجب می کنم از این رفتارهای غیرقانونی با نماینده قانونی مردم که باعث تحریک مردم می شود.

پس چرا درباره قطع بودن تبلت نمایندگی خودتان صحبت کردید؟

من شکستن این رای غلط و عجیب را از طرق قانونی قضایی دنبال میکنم ولی محدود کردن نمایندگی بنده ارتباطی به تصمیم قضایی ندارد و تصمیم مدیریت مجلس است. جایگاه نمایندگی ما متعلق به خودمان نیست، این حق مردم است و نمی توانیم وقتی محدود میشود، سکوت کنیم. البته در این باره هم بنده روزهای سه‌شنبه و چهارشنبه پیگیری کردم باز هم بنده به آن اعتراض رسانه‌ای نکردم و همانطور که اشاره کردید، نمایندگان دیگر در جلسه چهارشنبه به قطع بودن دسترسی بنده به درستی اعتراض کردند.

جنابعالی بعد از ۵۰ روز، شامگاه روز سه‌شنبه در تجمع مردمی در میدان ابن سینا حضور یافتید. دغدغه‌مندی و مطالبات مردم را چگونه دیدید و نظر شما درباره علت‌های تداوم حضور مردم مبعوث بیش از ۲۵۰ شب چیست؟

بنده بعد از شهادت رهبر عزیزمان، حدود ۲۰۰ شب در تجمعات میدانی تهران و برخی شهرستانها سخنرانی داشته ام. در طول این ۵۰ شب هم وقتی در حبس بودم، از تلویزیون تجمعات را میدیم. الان هم که مقایسه میکنم مردم نه خسته شده اند، نه ناامید شده اند. دیشب از مردم انرژی گرفتم. از صفا و صداقتشان لذت بردم. استقامت حدود ۲۷۰ شبه مردم پای رهبری انقلاب واقعا همه را در بهت و حیرت برده. مهمترین پشتوانه رهبر عزیز انقلاب در این مقطع حساس، مردم هستند، همین مردم در میدان و تجمعات.

طائب: بسیج باید برای حل مشکلات مردم نقش‌آفرینی کند

روز گذشته، حجت‌الاسلام طائب، رئیس سازمان بسیج مستضعفین در نشست فرماندهان کشوری و لشکری سازمان بسیج با ۱۶۰ هزار رده مقاومت بسیج با بیان اینکه برآورد آمریکا تلاش می‌کند هر طور شده یک مقدار نفت از تنگه عبور دهد تا قیمت پایین بیاید، اظهار کرد: افزایش قیمت بنزین و گازوئیل تاب‌آوری مردم آمریکا را به هم ریخته است. وی تاکید کرد: آمریکا سعی دارد هر روز درگیری ایجاد کند و به زور هم شده یک نفتکش از تنگه هرمز عبور دهد و مرتب موضوع مذاکره را مطرح می‌کند برای اینکه قیمت نفت را پایین نگه دارد.
حجت‌الاسلام طائب ادامه داد: نمی‌شود فساد اداری باشد و با ارباب رجوع بد برخورد شود و بگوییم در آنجا بسیج داریم؛ بسیج باید نقش ایفا کند. باید هر کسی در یک وزارتخانه‌ای در یک کارخونه‌ای در یک جایی یا بیمارستانی مشکل دارد برود سراغ بسیج. رئیس سازمان بسیج مستضعفین همچنین درباره ناترازی‌های ناشی از آسیب دیدگی های تاسیسات زیرساختی، گفت: وقتی که دشمن حمله کرد و بخشی از تأسیسات نفت و گاز ما را مورد هدف قرار داد در چنین شرایطی وظیفه ما چیست؟ باید توان مردمی به سرعت به کار گرفته شود و سرمایه‌های مردم، به جای آنکه سرگردان شده و در مسیرهای کاذب هزینه شود، در مسیری هدایت گردد که تولید کشور را افزایش داده و زیرساخت‌ها را تقویت کند تا پالایشگاه‌ها و نیروگاه‌ها به درستی احیا شوند.
رئیس سازمان بسیج در بخش دیگری از سخنانش گفت: با اشاره به ظرفیت شبکه فرماندهان و مسئولان بسیج گفت انتخاب درست، آموزش مؤثر و تقویت مسئولیت‌پذیری این شبکه می‌تواند زمینه حضور نیروهای جوان و مؤمن را در عرصه حل مسائل اقتصادی و جهش تولید فراهم کند. وی با تشریح الگوی محله‌محور برای حل مسائل گفت: امام جماعت مسجد می‌تواند با دعوت از مدیران، خیرین، صاحبان مشاغل و افراد توانمند محله، ظرفیت‌های محلی را شناسایی و برای رفع نیازهای مردم سازماندهی کند.

قاضی‌زاده هاشمی طی یادداشتی تحلیلی به شرایط ویژه کشور و راهکارهای اجرایی متناسب با آن پرداخت

پیشنهاداتی برای عبور از محاصره و تحریم

سید امیرحسین قاضی‌زاده هاشمی
معاون شهید رئیسی در دولت سیزدهم

دو هفته زمان لازم است تا ترامپ و نتانیاهو هماهنگی سیاسی لازم برای اقدام نظامی را ایجاد کنند.
شرایط نسبت به قبل از ۹ اسفند بسیار تغییر کرده است.
اولاً، آن زمان فضای جهانی پس از اتفاقات دی‌ماه، برداشت ضعف از ایران داشت و آمریکا مستِ پیروزی در ونزوئلا بود. صرفاً به سایرین اطلاع داده شد که حمله‌ای در کار است. اما اکنون، کشورهای منطقه و مذاکره با سایر قدرت‌ها برای ترامپ اهمیت پیدا کرده است. این نشانه آن است که:
۱. به‌راستی ایران یک قدرت جهانی است که یک ابرقدرت به تنهایی نمی‌تواند درباره آن تصمیم بگیرد.
۲. اگر قرار باشد وارد نبردی تازه شویم، احتمالا باید از ۲۳ نوامبر انتظار آن را داشته باشیم.
پس از آن، جنگی فرسایشی و چندساله، به‌همراه محاصره، در پیش خواهد بود. لذا برای فروش نفت و سایر محصولات صادراتی، برای واردات نیازهای ضروری و تجهیزات مورد نیاز، برای کنترل تورم و برای رشد اقتصادی، باید در کنار حفظ سطح بالای آمادگی و مدیریت تنش، اقداماتی انجام داد.
برای تحقق این اهداف، ضروری است از طریق دیپلماسی فعال منطقه‌ای و جهانی (بریکس و شانگهای)، برای کشورهای منطقه، در صورت همراهی، منافع مشخصی تعریف شود و در مقابل، امکان تنش اقتصادی و امنیتی در صورت عدم همراهی، مورد توجه قرار گیرد.
همچنین باید بازخوانی روابط جدید و پیمان‌های جدید در دستور کار باشد.
ابتکار برگزاری اجلاس و پیمان امنیتی تهران با حضور کشورهای منطقه باید ادامه یابد.
در سطح بریکس، شانگهای و اوراسیا نیز باید، به‌ویژه از دو مسیر افغانستان و روسیه، کریدورهای جدید عملیاتی شود.
ایران باید به هاب گاز در منطقه و جهان تبدیل شود و مسیر توزیع غلات و روغن کشورهای شمالی به کشورهای منطقه باشد.
کنترل تورم از طریق اعمال قدرت دولت در بازگرداندن ارز و کنترل قیمت‌ها توسط بانک مرکزی امکان‌پذیر است.
اصلاح نظام بانکی از طریق برخورد با بانک‌های متخلف، ادغام و کوچک‌سازی نظام بانکی و توسعه سایر ابزارهای تأمین مالی برای وام‌دهی، در کنار کنترل هزینه‌های دولت، سامان‌دهی شرکت‌های دولتی و شبه‌دولتی و بازتنظیم رابطه مالی دولت و شرکت نفت، باید دنبال شود. رشد اقتصادی نیز از طریق کنترل قاچاق به داخل، حمایت از بنگاه‌های کوچک و متوسط، اصلاح زنجیره تأمین و ارزش و مدیریت یکپارچه آن، توسعه بازار در کشورهای منطقه و جلوگیری از خام‌فروشی یا نیمه خام‌فروشی قابل تحقق است.
این‌ها راهکارهایی است که قابل تحقق‌اند و البته چندین راهبرد اساسی دیگر نیز وجود دارد که در ابتدایی‌ترین کار کارشناسی می‌توان به آن‌ها اشاره کرد.
این‌ها را نوشتم تا این‌گونه القا نشود که کاری نمی‌شود کرد.
مدیریت معتقد و منسجم می‌تواند این تهدید را به بزرگ‌ترین فرصت تاریخی ایران برای تبدیل‌شدن به یک قدرت بزرگ اقتصادی تبدیل کند.
پ.ن: شی جین پینگ میزبان نشست سه‌جانبه با ترامپ و پوتین خواهد بود. خبرگزاری شین‌هوا اعلام کرد که رئیس جمهور چین در تاریخ ۱۹ ماه جاری میلادی (۲۸ آبان)، میزبان یک نشست مهم سه‌جانبه با حضور دونالد ترامپ و ولادیمیر پوتین خواهد بود.

اصلاح نظام بانکی از طریق برخورد با بانک‌های متخلف، ادغام و کوچک‌سازی نظام بانکی و توسعه سایر ابزارهای تأمین مالی برای وام‌دهی، در کنار کنترل هزینه‌های دولت، سامان‌دهی شرکت‌های دولتی و شبه‌دولتی و بازتنظیم رابطه مالی دولت و شرکت نفت، باید دنبال شود.

خبر کوتاه

آیت‌الله کعبی: آیت‌الله خراسانی وحدت و تمامیت ارضی ایران را واجب می‌دانست

عضو هیئت‌رئیسه مجلس خبرگان رهبری گفت: آیت‌الله‌العظمی وحید خراسانی (ره) از استوانه‌های حوزه علمیه در فقه و اصول بودند و نسبت به حفاظت از اسلام، کیان تشیع و ایران، مقابله با دشمنان اسلام و ایران و صیانت از نظام اسلامی و جایگاه رهبری، توجه ویژه‌ای داشتند. آیت‌الله وحید خراسانی از مرزبانان اعتقادات اسلامی بودند و در برابر انحرافات و بدعت‌گذاران دینی موضعی حساس داشتند. ایشان حفظ نظام را واجب و تضعیف آن را جایز نمی‌دانستند. من شخصاً از ایشان شنیدم که فرمودند آنچه برای ما اهمیت دارد، حفظ وحدت و تمامیت ارضی ایران، حفظ تشیع در این مملکت و حضور روحانیت در رأس امور کشور است. رهبر معظم انقلاب که از فضلای حوزه بودند و با جدیت درس را دنبال می‌کردند، در درس ایشان شرکت داشتند. روابط دیرینه و محبت‌آمیز میان رهبر معظم انقلاب و بیت آیت‌الله وحید خراسانی وجود داشت و این ارتباط و محبت، دوطرفه بود.

وحیدی: همه راهبردهای آمریکا شکست خورد

فرمانده کل سپاه پاسداران با اشاره به نقش‌آفرینی ملت بزرگ ایران در تحولات تاریخی و شکل‌گیری معادلات جدید بین‌المللی و امنیتی، تأکید کرد: ایستادگی و مقاومت ملت ایران موجب شکست پی‌درپی راهبردهای دشمن آمریکایی شده است؛ از تلاش برای سرنگونی نظام و تجزیه کشور تا تصرف سواحل، بازگشایی تنگه هرمز، فروپاشی اقتصادی، ایجاد اغتشاشات داخلی و تحریک مردم علیه نظام که همگی با ناکامی مواجه شده‌اند. سردار وحیدی با اشاره به آشفتگی و انزوای آمریکا در عرصه بین‌المللی افزود: دشمنی که روزگاری خود را قدرت برتر جهان می‌دانست، امروز برای مقابله با ملت ایران دست نیاز به سوی دیگر کشورها دراز کرده و از همراهی نکردن متحدان خود گلایه می‌کند؛ موضوعی که حتی در اظهارات رسمی مقامات آمریکایی و ناتو نیز بازتاب داشته است.
سرلشکر وحیدی این تحولات را نشانه‌ای از جایگاه و اقتدار ملت ایران دانست و خاطرنشان کرد: اینکه بزرگ‌ترین قدرت مادی جهان برای مقابله با ملت ایران از دیگر کشورها درخواست کمک می‌کند و از عدم همراهی آنان شکایت دارد، بیانگر ابعاد ایستادگی و قدرت ملت بزرگ ایران است؛ افتخاری که حاصل مقاومت، هوشیاری و حضور آگاهانه مردم در صحنه است.

اعلام آمادگی وزارت اطلاعات در طرح یک فوریتی مجلس برای حذف اجتهاد

روز گذشته، سازمان وزارت اطلاعات در نامه‌ای از آمادگی این سازمان در جهت اثربخشی طرح یک فوریتی مجلس اعلام کرد. در این نامه آمده است: در راستای تسریع در اثربخشی حداکثری طرح یک فوریتی مصوب مجلس، آمادگی کامل خود را برای همکاری و کار کارشناسی دقیق و موشکافانه به منظور اتخاذ تصمیمات مناسب و تقنین در راستای اعتلای مأموریت‌ها و مجاهدت‌های خاموش و خالصانه‌ی سربازان گمنام امام زمان (عجل‌الله‌تعالی فرجه الشریف) در پایگاه عظیم مبارزه و جهاد وزارت اعلام می‌دارد.

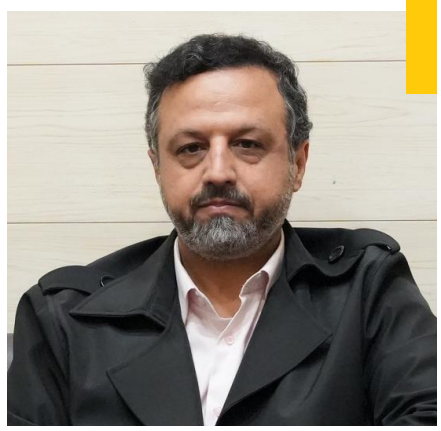
انهدام پهپاد MQ-9 آمریکایی در آسمان شرق تنگه هرمز

روز گذشته و در ادامه موفقیت های نیروی پدافند هوایی ارتش در انهدام پهپاد های پیشرفته دشمن، یک فروند پهپاد **MQ-9** در شرق تنگه هرمز، توسط سامانه‌های بومی نیروی پدافند هوایی ارتش مستقر در جنوب شرق کشور و تحت کنترل شبکه یکپارچه پدافند هوایی کشور شناسایی و با اقدام به موقع منهدم شد.

انتقاد نماینده مردم ابهر از نقض‌های آیین‌نامه‌ای هیات رئیسه

روز گذشته، علیمردانی، نماینده مردم ابهر در جلسه مجازی مجلس در واکنش به نقض آیین نامه‌ای هیات رئیسه گفت: زمان تذکرات ۱ و ۲ و ۳ دقیقه‌ای را که خلاف آئین نامه از نمایندگان گرفته‌اید، حالا هم میگویید بی خیال طرح پیشنهادات مان شویم تا بررسی قانون نفوذ زودتر تمام شود؟

خاندوزی: احیای تعاون با بخشنامه و حمایت دولتی ممکن نیست

رئیس گروه اقتصادی دفتر مقام معظم رهبری، با تأکید بر ضرورت احیای بخش تعاون، گفت: عبور از رکود چند دهه‌ای این بخش صرفاً با اصلاح قوانین، حمایت‌های بودجه‌ای و اقدامات دولت امکان‌پذیر نیست و اقتصاد تعاونی بیش از هر چیز به شکل‌گیری نیروهای اجتماعی و تشکل‌های مردمی واقعی نیاز دارد. سید احسان خاندوزی با اشاره به جایگاه تعاون در تحقق اقتصاد مردم‌پایه افزود: تجربه سال‌های نخست پس از انقلاب اسلامی نشان می‌دهد که نیروهای مؤمن و باورمند به اقتصاد مردمی، نقش اصلی را در توسعه تعاونی‌ها ایفا می‌کردند و حتی با وجود ضعف‌های قانونی و نظارتی، مسیر فعالیت این بخش را پیش می‌بردند. در آن مقطع، دولت نیز به‌جای تصدی‌گری و ایجاد مانع، نقش همراه و تسهیل‌گر داشت. وی با طرح این پرسش که چرا بخش تعاون از دهه ۷۰ تاکنون با افول مواجه شده است، تأکید کرد: نباید تمام مشکلات را به عملکرد دولت‌ها و کمبودهای قانونی نسبت داد. یکی از مسائل اساسی، تضعیف نیروهای اجتماعی و اقتصادی پیش‌برنده‌ای است که توان سازمان‌دهی مردم و هدایت ظرفیت‌های آنها به سمت فعالیت اقتصادی را داشته باشند.

رئیس گروه اقتصادی دفتر مقام معظم رهبری با اشاره به ظرفیت‌های اجتماعی سال ۱۴۰۵ و تحولات پس از جنگ رمضان، این مقطع را فرصتی برای تقویت نقش‌آفرینی مردم در اقتصاد دانست و تصریح کرد: تعاونی‌ها نباید منتظر تصمیم و اقدام دولت بمانند، بلکه باید با سازمان‌دهی امکانات، نیروی انسانی و ساختارهای خود، آمادگی پذیرش مسئولیت در حوزه‌هایی مانند کشاورزی، مسکن و زمین را اعلام کنند. تداوم تأکید بر مشکلات و مظلومیت تاریخی بخش تعاون، بدون ارائه برنامه عملیاتی برای حل مسائل کشور، به تحول در این حوزه منجر نخواهد شد.

خاندوزی به ضرورت بازگرداندن قدرت تصمیم‌گیری سهام عدالت به تعاونی‌های شهرستانی و استانی اشاره کرد و گفت: احیای سهام عدالت نباید صرفاً به تغییر ساختار مدیریتی شرکت‌های سرمایه‌گذاری استانی محدود شود، بلکه اختیار تصمیم‌گیری درباره سود و سرمایه این شرکت‌ها نیز باید به تشکل‌های واقعی مردمی بازگردد. وی با انتقاد از شکل‌گیری برخی نمایندگی‌های اسمی و کاغذی در ساختار تعاون، خواستار ایجاد تشکل‌هایی با پشتوانه واقعی اعضا شد و گفت: بخشی از سود سهام عدالت هر استان به پروژه‌هایی اختصاص یابد که مردم همان منطقه درباره آنها تصمیم می‌گیرند و در منافع اقتصادی آن مشارکت دارند.

موج خبر

درخواست خضریان از اژه‌ای برای برخورد با متخلفان در دفاتر اسناد رسمی

عضو کمیسیون اصل نود مجلس در نامه‌ای به حجت‌الاسلام والمسلمین محسنی اژه‌ای رئیس قوه قضائیه، نسبت به امتناع برخی دفاتر اسناد رسمی از تکمیل فرایند ثبت معاملات ملکی و اقاله قراردادهای یکسان هشدار داد و نوشت: بر اساس اعلام وزارت راه و شهرسازی، دوره انتظار خرید مسکن در مناطق شهری کشور به حدود ۲۷ سال رسیده است. با این حال، مردمی که پس از سال‌ها انتظار برای خرید ملک اقدام می‌کنند، هنگام مراجعه به برخی دفاتر اسناد رسمی با امتناع از تکمیل فرایند ثبت معامله مواجه می‌شوند. در نامه علی خضریان نماینده تهران در مجلس آمده است: گزارش‌های مستند نشان می‌دهد برخی سردفتران به‌جای تکمیل فرایند صدور سند مالکیت، خریدار و فروشنده را به اقاله قرارداد یکسان و تنظیم مجدد معامله در دفترخانه سوق می‌دهند. طبق آمار اعلامی معاون سازمان ثبت، دست‌کم ۷۰۰ قرارداد به این ترتیب اقاله شده که با میانگین ۱۰ میلیارد تومان برای هر معامله، ارزشی حدود ۷ هزار میلیارد تومان دارد. در این نامه تأکید شده است که خروجی این اقاله‌ها، برهم خوردن معامله‌ای است که خریدار بابت آن پول پرداخته و موجب توقف مسیر دریافت سند و قرار گرفتن خریدار در معرض خطر عدم استرداد وجه، افزایش قیمت ملک یا فروش آن به شخص دیگری از سوی فروشنده می‌شود. از اردیبهشت‌ماه سال جاری تاکنون، بیش از ۱۰۰ شکایت مردمی به کمیسیون اصل نود مجلس رسیده و موارد متعدد امتناع برخی دفاتر از ارائه خدمت به دلیل استفاده از قرارداد یکسان، در بازدیدهای میدانی مستند شده است. وی تأکید کرد که سازمان ثبت اسناد در جلسات متعدد، از جمله جلسات ۲۶ خرداد و ۱۶ مهر ۱۴۰۵ کمیسیون اصل نود قانون اساسی، از این وضعیت مطلع شده و وعده اصلاح داده است، اما پس از نزدیک به ۷ ماه، همچنان اقدام مؤثری برای رفع مشکل و جلوگیری از تضییع حقوق مردم صورت نگرفته است.

خضریان افزود: هم‌زمان، واگذاری مدیریت سامانه حاکمیتی کاتب به کانون سردفتران و دفتریاران، با وجود ایرادهای جدی قانونی و نگرانی درباره صیانت از اطلاعات ملکی مردم، پرسش‌های مهمی درباره نحوه حمایت سازمان ثبت از یک نهاد صنفی ایجاد کرده است. با وجود این مسائل، نه برخورد بازدارنده‌ای با عوامل تهدیدکننده دارایی مردم اعلام شده و نه مسئولان سازمان ثبت پاسخگوی استمرار این وضعیت بوده‌اند. تداوم این وضع، امنیت دارایی مردم و اجرای قانون الزام به ثبت رسمی معاملات اموال غیرمنقول را قربانی منافع صنفی می‌کند؛ قانونی که رهبر شهید آن را مصلحت قطعی کشور دانسته بودند. خضریان از رئیس قوه قضاییه خواست با ورود مستقیم به این موضوع، به وضعیت موجود پایان دهد و اجازه ندهد حقوق مردم قربانی منافع صنفی و ترک فعل دستگاه‌های مسئول شود.

نوبنیاد تصمیمات جدید دولت را بررسی کرد؛

گرانسازی دستوری لاستیک و روغن موتور

دولت چهاردهم راه‌حل مسائل اقتصادی کشور را بیش از آنکه در اصلاح ساختارها، افزایش بهره‌وری، مهار کسری بودجه و رفع موانع تولید جست‌وجو کند، در سیاست‌های قیمتی یا همان افزایش قیمت‌ها و گران‌سازی می‌داند. طی ماه‌های اخیر، اصلاح (افزایش) قیمت‌ها به یکی از محورهای اصلی تصمیم‌گیری پاستور تبدیل شده و اکنون دامنه این سیاست از نهاده‌های تولید و کالاهای اساسی به محصولات مصرفی رسیده است. افزایش نرخ شیر خام، خروج تایر و روغن موتور از قیمت‌گذاری دستوری، تغییر سازوکار پوشش بیمه‌ای سرم‌های تزریقی و اجرای طرح مدیریت خرید نان، تازه‌ترین نمونه‌های این رویکرد هستند.

نیما سهیلی
روزنامه‌نگار

براساس گزارش مرکز آمار، نرخ تورم سالانه در مهرماه ۱۴۰۳، یعنی نخستین ماه کامل فعالیت دولت چهاردهم، ۳۳.۶ درصد بود. این رقم در مهرماه امسال به ۷۶.۸ درصد رسیده است؛ به این ترتیب نرخ تورم سالانه طی این دوره ۴۳.۲ واحد درصد افزایش یافته و بیش از دو برابر شده است. تورم نقطه به نقطه نیز از ۳۱.۶ درصد در مهر ۱۴۰۳ به ۸۸.۷ درصد در مهرامسال رسیده است. سیاست‌های ارزی دولت، کسری بودجه، رشد نقدینگی، محدودیت‌های تجاری، افزایش هزینه تولید و شرایط جنگی در این روند نقش داشته‌اند اما سیاست‌های قیمتی دولت و نحوه انتقال هزینه‌های تولید به مصرف‌کننده، یکی از عوامل تشدید فشار بر سبد معیشت خانوارهاست. در شرایطی که کشور با پیامدهای جنگ، نااطمینانی اقتصادی و تورم بالا مواجه است، اجرای هم‌زمان سیاست‌های افزایش قیمت می‌تواند موج تازه‌ای از گرانی را به بازار تحمیل کند؛ موجی که از نهاده‌های تولید آغاز می‌شود و در نهایت به کالاهای اساسی و سفره خانوارها می‌رسد. در تازه‌ترین تصمیم کارگروه تنظیم بازار وزارت جهاد کشاورزی، نرخ هر کیلوگرم شیر خام با چربی پایه ۳.۲ درصد، درب دامداری ۶۸ هزار تومان تعیین شد. این در حالی است که نرخ قبلی شیر خام ۶۰ هزار و ۵۰۰ تومان بود. به این ترتیب، قیمت شیر خام حدود ۱۲.۴ درصد افزایش یافته است. افزایش نرخ شیر خام مستقیماً هزینه تأمین مواد اولیه کارخانه‌های لبنی را بالا می‌برد و انتقال این افزایش هزینه به قیمت نهایی از جمله شیر، ماست، پنیر و سایر فرآورده‌های لبنی را شکل می‌دهد.

گرانی تایر و روغن موتور با آزادسازی

در حوزه خودرو نیز ستاد تنظیم بازار، خروج تایر خودروهای سبک از شمول قیمت‌گذاری دستوری تا پایان سال را تصویب و اختیار تعیین نرخ فروش را به تولیدکنندگان واگذار کرده است. گزارش‌ها از افزایش میانگین حدود ۳۰ درصدی قیمت برخی محصولات سواری حکایت دارد. هم‌زمان، براساس ابلاغیه وزارت صنعت، معدن و تجارت، تأمین ارز برخی مواد اولیه از طریق مرکز مبادله انجام می‌شود و تولیدکنندگان برای تأمین سایر مواد اولیه، ماشین‌آلات و قطعات باید از روش‌های دیگر تأمین ارز استفاده کنند. این تغییر می‌تواند هزینه تأمین نهاده‌ها و بهای تمام‌شده محصولات را افزایش دهد. در صنعت روغن موتور نیز روغن‌های موتوری بنزینی از شمول قیمت‌گذاری خارج شده‌اند و تولیدکنندگان می‌توانند در چارچوب ضوابط قانونی نرخ محصولات خود را تعیین کنند. هرچند هنوز میزان مشخصی برای افزایش قیمت اعلام نشده، اما واگذاری اختیار نرخ‌گذاری می‌تواند زمینه افزایش قیمت‌ها را فراهم کند. افزایش قیمت روغن موتور و تایر مستقیماً هزینه نگهداری خودرو را بالا می‌برد و از مسیر حمل‌ونقل و خدمات نیز می‌تواند بر هزینه‌های خانوارها اثر بگذارد. این افزایش برای رانندگان تاکسی و تاکسی‌های اینترنتی و خانوارهایی که از خودرو برای کسب درآمد استفاده می‌کنند، فشار بیشتری ایجاد خواهد کرد.

افزایش هزینه درمان و سهمیه‌بندی نان

در حوزه سلامت نیز تغییراتی در پوشش بیمه‌ای سرم‌های تزریقی اعمال شده است. براساس تصمیم اعلام‌شده، برخی سرم‌های تزریقی از پوشش بیمه‌ای در بخش سرپایی خارج شده‌اند. این تصمیم با هدف مدیریت منابع بیمه‌ای و کاهش مصرف غیرضروری اعلام شده است، اما نتیجه آن می‌تواند افزایش پرداخت از جیب بیمارانی باشد که برای دریافت سرم به مراکز درمانی سرپایی مراجعه می‌کنند. در شرایطی که هزینه دارو و درمان نیز تحت تأثیر افزایش قیمت مواد اولیه و تجهیزات قرار دارد، کاهش پوشش بیمه‌ای می‌تواند فشار مضاعفی بر خانوارها وارد کند. این در حالی است که قیمت داور طی دو سال گذشته و در دولت چهاردهم چند برابر شده است. در حوزه نان نیز طرح مدیریت خرید با استفاده از اطلاعات کارتخوان‌های نانوایی در استان‌هایی مانند مرکزی، خوزستان و زنجان اجرایی شده است. براساس این طرح، سهمیه ماهانه هر فرد با نرخ یارانه‌ای حدود ۸ کیلوگرم در نظر گرفته شده و خرید مازاد بر آن با نرخ آزاد ۱۲ هزار و ۶۵۰ تومان محاسبه شود؛ در حالی که نرخ یارانه‌ای ۲۳۰۰ تومان است. هدف این طرح جلوگیری از خریدهای حجیم، قاچاق آرد و انحراف یارانه به مصارف غیرسفره‌ای عنوان شده و مسوولان اعلام کردند که به مصرف متعارف خانوارها محدود نخواهد شد. با وجود این، اجرای طرح بدون اطلاع‌رسانی و ابهام‌های بسیاری انجام شد و نگرانی‌هایی در میان نانوایان و شهروندان ایجاد کرده است.

سیاست ارزی؛ حلقه پنهان موج جدید گرانی

وجه مشترک تصمیمات دولت چهاردهم، جبران افزایش هزینه‌های تولید است. تولیدکنندگان تایر، روغن موتور و صنایع لبنی طی ماه‌های گذشته با افزایش هزینه مواد اولیه، دستمزد، انرژی، حمل‌ونقل و تأمین مالی مواجه بوده‌اند. در چنین شرایطی، دولت با خروج برخی محصولات از قیمت‌گذاری دستوری یا تعیین نرخ جدید برای مواد اولیه، امکان انتقال بخشی از این هزینه‌ها به قیمت فروش را فراهم کرده است. با این حال، آزادسازی قیمت به‌تنهایی تضمین‌کننده افزایش تولید و عرضه نیست. اگر رقابت کافی در بازار وجود نداشته باشد یا نظارت مؤثری بر قیمت‌گذاری صورت نگیرد، ممکن است افزایش نرخ فروش سریع‌تر از رشد هزینه تولید اتفاق بیفتد و حاشیه سود شرکت‌ها افزایش یابد، بدون آنکه بهبود متناسبی در کیفیت و میزان عرضه ایجاد شود. از سوی دیگر، مصرف‌کننده ناچار است هزینه بیشتری برای خرید کالاهای ضروری بپردازد.

با این حال تصمیمات اخیر را نمی‌توان جدا از سیاست ارزی دولت چهاردهم بررسی کرد. سیاست‌های ارزی دولت مانند حذف ارز ترجیحی، تغییر سازوکار تخصیص ارز و انتقال بخشی از تأمین مواد اولیه به نرخ‌های بالاتر از مرکز مبادله (بازار آزاد)، هزینه واردات را افزایش داده است. این تغییر در صنایعی که وابستگی بیشتری به مواد اولیه وارداتی دارند، اثرگذار است. صنعت تایر برای تأمین کائوچو و مواد شیمیایی، صنعت روانکار برای تأمین برخی مواد افزودنی و بسته‌بندی و بخش کشاورزی برای تهیه نهاده‌های تولید، از این تحولات تأثیر می‌پذیرند. به بیان دیگر، بخشی از آزادسازی‌های قیمتی (گران‌سازی) اخیر را باید پیامد ثانویه سیاست ارزی دولت دانست. هنگامی که هزینه تأمین مواد اولیه افزایش می‌یابد، هزینه تولیدکنندگان هم بیشتر می‌شود و دولت با اعمال سیاست آزادسازی اثر تصمیمات خودش را با نرخ‌های جدید به مصرف‌کننده یعنی خانوارها منتقل می‌کند؛ یعنی بار اصلی تعدیل اقتصادی بر دوش خانوارها قرار خواهد گرفت.

آزادسازی قیمت‌ها؛ هزینه تازه برای خانوار

این روند به تایر، روغن موتور و لبنیات محدود نمانده است. چند روز پیش نیز قیمت مصوب کودهای کشاورزی حذف شد و قیمت کود اوره حدود ۱۴۰ تا ۱۴۷ درصد افزایش یافت یعنی تقریباً ۲.۴ برابر شد. قیمت هر کیسه ۵۰ کیلوگرمی کود فسفاته به حدود ۷ میلیون و ۵۰۰ هزار تومان و کود پتاسه به حدود ۶ میلیون و ۹۰۰ هزار تومان رسیده است. قیمت کود اوره نیز از حدود یک میلیون و ۵۰۰ هزار تومان به محدوده ۳ میلیون و ۶۰۰ تا ۳ میلیون و ۷۰۰ هزار تومان افزایش یافته است. افزایش قیمت کود، هزینه تولید محصولات کشاورزی را بالا می‌برد و کشاورزان برای جبران هزینه‌های خود ناچار به افزایش قیمت محصول خواهند شد. نکته قابل توجه در آزادسازی قیمت تایر و روغن موتور، این است که مالکیت این شرکت‌ها در اختیار نهادهای عمومی و دولت است. سهامداران عمده بزرگ‌ترین تولیدکنندگان تایر، مجموعه‌های اقتصادی عمومی، هلدینگ‌ها و نهادهای وابسته به بخش عمومی ارتباط دارند. در صنعت روغن موتور نیز شرکت‌های اصلی بازار وابسته به بنیاد مستضعفان، شستا، صندوق‌های بازنشستگی و هلدینگ‌های بزرگ اقتصادی حضور دارند که نشان می‌دهد بخش مهمی از ظرفیت این صنایع در اختیار شرکت‌های خصوصی نیست. دولت می‌توانست برای اصلاح قیمت‌ها، این فرآیند را با شیبی ملایم، مرحله‌بندی‌شده اجرا کند. واگذاری یکباره اختیار قیمت‌گذاری، بدون انتشار محاسبات شفاف بهای تمام‌شده و تضمین حمایت از مصرف‌کننده، به افزایش تورم منجر می‌شود. دولت باید بداند که مسائل اقتصادی ایران با تغییر قیمت چند کالا و آزادسازی نرخ‌ها حل نخواهد شد. ریشه بخش مهمی از مشکلات در ساختار بودجه، نظام بانکی، وابستگی تولید به واردات، ناترازی انرژی، ضعف رقابت، بهره‌وری پایین و بی‌ثباتی سیاست‌های اقتصادی قرار دارد. اصلاح این مشکلات به برنامه‌ای ساختاری و پایدار نیاز دارد، نه انتقال مداوم هزینه‌ها از دولت و تولیدکننده به مصرف‌کننده.

عبدالملکی در گفت‌وگو با نوبنیاد مطرح کرد؛

تصمیمات دولت، آتش تورم را شعله‌ورتر کرد

حجت‌الله عبدالملکی، وزیر اسبق تعاون، کار و رفاه اجتماعی، با انتقاد از تصمیمات دولت چهاردهم در شرایط جنگی گفت: دولت با رها کردن بازار ارز و توقف نظارت بر قیمت کالاها، عملاً میدان را برای افزایش بی‌ضابطه قیمت‌ها بازگذاشته است. وی با اشاره به آزادسازی قیمت تایر و روغن موتور تاکید کرد که این اقدام می‌تواند با افزایش هزینه حمل‌ونقل، موج جدیدی از تورم را به اقتصاد تحمیل کند. عبدالملکی می‌گوید: مهم‌ترین مشکل امروز اقتصاد کشور، گرانی است که از دو عامل بی‌مبالاتی دولت نسبت به ارزش پول ملی و رها کردن بازار ارز از یک سو و نبود مدیریت بازار کالاهای مختلف از سوی دیگر ناشی می‌شود.

هادی مولایی
روزنامه‌نگار

در شرایطی که کشور درگیر جنگ است، انتظار می‌رود دولت با اتخاذ آرایش اقتصادی متناسب با این شرایط، مهم‌ترین اولویت خود را صیانت از معیشت خانوارها، کنترل بازار کالاهای اساسی و جلوگیری از شکل‌گیری شوک‌های جدید تورم قرار دهد. با این حال، مجموعه تصمیمات و سیاست‌های اقتصادی دولت مسعود پزشکیان نشان می‌دهد که هنوز هیچ نشانه‌ای از شکل‌گیری یک جبهه منسجم اقتصادی متناسب با اقتضائات جنگ دیده نمی‌شود و تصمیمات نه‌تنها از فشارهای موجود بر مردم نمی‌کاهد، بلکه زمینه تشدید آن را نیز فراهم می‌کند. واگذاری (آزادسازی) قیمت‌گذاری تایر و روغن موتور به تولیدکنندگان و طرح سهمیه‌بندی نان، به‌عنوان دو نمونه از این رویکرد، در شرایطی اجرا می‌شوند که خانوارها پیش از آغاز جنگ نیز به دلیل سیاست‌گذاری ارزی دولت، زیر بار تورم و کاهش قدرت خرید قرار داشتند و اکنون با فشارهای مضاعف اقتصادی مواجه‌اند. تداوم چنین روندی، علاوه بر تشدید بحران معیشتی، می‌تواند زمینه نارضایتی و تنش اجتماعی را افزایش دهد؛ به‌ویژه آنکه تجربه حوادث دی‌ماه ۱۴۰۴ نشان داد فشارهای اقتصادی و مطالبات معیشتی، در صورت نبود مدیریت هوشمندانه و به‌موقع، می‌توانند به بستری برای سوءاستفاده و موج‌سواری دشمن تبدیل شود. در شرایط جنگی، این نگرانی جدی‌تر است؛ چراکه نیروهای رژیم صهیونیستی و آمریکا نیز می‌توانند، همانند دی‌ماه گذشته، از شکاف‌های اجتماعی، نارضایتی‌های اقتصادی و اعتراضات مردمی برای پیشبرد اهداف امنیتی و سیاسی خود بهره‌برداری کنند. از این منظر، مدیریت معیشت مردم صرفاً یک وظیفه اقتصادی نیست، بلکه بخشی از الزامات حفظ انسجام و امنیت ملی در شرایط جنگی به شمار می‌رود. در همین رابطه، در گفت‌وگویی با حجت‌الله عبدالملکی، اقتصاددان، عضو هیئت علمی دانشگاه امام صادق(ع) و وزیر اسبق تعاون، کار و رفاه اجتماعی در دولت سیزدهم در مورد تصمیمات دولت چهاردهم در میانه جنگ انجام داده‌ایم.

دولت به استقبال موج تازه تورم می‌رود

عبدالملکی با انتقاد از رویکرد دولت در شرایط جنگی و فشارهای اقتصادی وارد‌شده بر خانوارها، به نوبنیاد گفت: با افزایش چندبرابری قیمت ارز، قیمت اغلب کالاها نیز چند برابر شده است. از سوی دیگر، تجار، تأمین‌کنندگان و تولیدکنندگانی که بعضاً سهم بزرگی از بازار دارند و تعدادشان نیز زیاد نیست، از فرصت ایجاد‌شده در نتیجه نبود نظارت و کنترل بازار استفاده کرده و افزایش قیمت‌های جدی در کالاهای مختلف اعمال کرده‌اند. وی افزود: این اتفاق در حالی رخ می‌دهد که در دولت شهید رئیسی، ستاد تنظیم بازار بسیار فعال بود و حتی برای کوچک‌ترین افزایش قیمت در طیف گسترده‌ای از کالاها، بررسی‌های دقیقی انجام می‌شد. نهادهایی مانند سازمان حمایت از مصرف‌کنندگان و تولیدکنندگان و دستگاه‌های تخصصی، موضوع را بررسی می‌کردند و پس از آن، قیمت‌ها بر مبنای منطق اقتصادی و با هدف جلوگیری از آسیب به تولیدکننده و مصرف‌کننده مشخص می‌شد. این کارشناس اقتصادی با بیان اینکه این روند در دولت چهاردهم تقریباً متوقف شده یا بسیار کمرنگ شده است، تصریح کرد: عملاً در بخش‌های مختلف، چه به‌صورت اعلامی و چه بدون اعلام، تولیدکنندگان و تأمین‌کنندگان مجاز شده‌اند هر قیمتی را که می‌خواهند در بازار اعمال کنند. در چنین شرایطی، با توجه به اینکه بازارها ناقص هستند و تعداد تولیدکنندگان نیز چندان زیاد نیست، طبیعتاً فضای اقتصادی به‌شدت به ضرر مصرف‌کننده پیش می‌رود و قیمت‌ها افزایش جدی پیدا می‌کنند.

اثر آزادسازی قیمت‌ها بر سفره مردم

عبدالملکی در ادامه با اشاره به تصمیم دولت برای آزادسازی قیمت تایر و روغن موتور و واگذاری تعیین قیمت این محصولات به تولیدکنندگان گفت: اتفاقی که در این حوزه در حال رخ دادن است، در همین چارچوب قرار می‌گیرد. متأسفانه دولت تحت تأثیر نظریات لیبرالیستی قرار گرفته که برای واقعیت اقتصادها غلط و اشتباه هستند و موضوعاتی مانند آزادسازی قیمت این اقلام را مطرح می‌کند. وی ادامه داد: این تصمیم فشار سنگینی به شبکه حمل‌ونقل کشور وارد خواهد کرد. در ادوار مختلف دیده‌ایم که رانندگان نسبت به هزینه لاستیک و روغن، به خصوص به دلیل مصرف بالای این اقلام، حساسیت زیادی دارند. طبیعتاً این فشار جدی خواهد بود و به بخش‌های دیگر اقتصاد نیز تسری پیدا می‌کند؛ چراکه افزایش هزینه حمل‌ونقل باعث افزایش هزینه تمام‌شده در همه بخش‌های اقتصادی می‌شود و در نتیجه، موج جدیدی از تورم به اقتصاد تزریق خواهد شد. وزیر اسبق تعاون، کار و رفاه اجتماعی با اشاره به احتمال نگرانی دولت درباره کاهش انگیزه تولیدکنندگان در صورت کنترل قیمت‌ها اظهار کرد: ممکن است در دولت این بحث مطرح باشد که نگران انگیزه تولیدکننده تایر یا روغن هستیم. بسیار خوب؛ اساساً وظیفه ستاد تنظیم بازار این است که هم از رفاه مصرف‌کننده مراقبت کند و هم سود منطقی تولیدکننده را در نظر بگیرد. عبدالملکی تاکید کرد: تولیدکنندگان اگر می‌خواهند قیمت تایر، روغن یا هر کالای دیگری را افزایش دهند، اتحادیه‌های مربوطه می‌توانند تحلیل‌های اقتصادی انجام دهند و مبنای افزایش قیمت را مشخص کنند. پس از بررسی، اگر نیاز بود، قیمت جدید یا درصد افزایش قیمت مجاز اعلام شود؛ اما اینکه به‌طور کلی به تولیدکننده تایر و روغن گفته شود هر قیمتی که دوست داری تعیین کن، طبیعتاً به معنای تزریق تورمی سنگین به این بخش است. این اقتصاددان با اشاره به محدود بودن تعداد تولیدکنندگان تایر در کشور خاطرنشان کرد: تعداد تولیدکنندگان تایر بسیار کم است و اگر هماهنگی کوچکی بین خودشان داشته باشند، که گاهی این هماهنگی‌ها به‌صورت خودکار و ناخودآگاه نیز اتفاق می‌افتد، می‌توانند عرضه محصولشان را کاهش دهند و در نتیجه، با توجه به تشنه بودن بازار، قیمت‌های بسیار بالایی اعمال کنند. این موضوع اساساً محلی برای این بحث نیست که رقابت شکل می‌گیرد و در اثر رقابت، قیمت‌ها کنترل می‌شود؛ چراکه چنین رقابتی در اینجا اتفاق نمی‌افتد. این تصمیم قطعاً اشتباه است و آثار آن گریبان اقتصاد ملی را خواهد گرفت.

سهمیه‌بندی نان بدون شفاف‌سازی

عبدالملکی در ادامه با انتقاد از طرح موضوع سهمیه‌بندی مصرف نان بدون شفاف‌سازی درباره ابعاد و نحوه اجرای آن گفت: اتفاقی که در ارتباط با نان در حال رخ دادن است و نوعی سهمیه‌بندی در آن صورت می‌گیرد، بدون اینکه ابعاد موضوع روشن و شفاف باشد، کار اشتباهی است. او بیان کرد: ما با مردمی مواجه هستیم که چند ماه است درگیر جنگ و فشارهای اقتصادی هستند؛ فشارهایی که از قبل از جنگ و از دی‌ماه سال گذشته آغاز شده و همچنان ادامه دارد. تحت تأثیر سیاست‌های غلط دولت، افزایش قیمت‌ها ادامه پیدا کرده و فشار مضاعفی بر مردم وارد شده است. وی تصریح کرد: در چنین شرایطی، طرح موضوعاتی مانند سهمیه‌بندی نان و موارد مشابه، اگر بدون تدبیر کافی و توضیحات لازم انجام شود، طبیعتاً برای مردم یک شوک محسوب خواهد شد؛ حتی اگر از نظر ریالی ارزش بالایی نداشته باشد. عضو هیئت علمی دانشکده اقتصاد دانشگاه امام صادق(ع) با انتقاد از نحوه تصمیم‌گیری دولت در حوزه سیاست‌های اقتصادی اظهار کرد: به نظر می‌رسد برنامه‌هایی که در شرایط فعلی دنبال می‌شود، کاملاً بی‌منطق و خارج از یک چارچوب و منطق اقتصادی، اجتماعی و روانی است.

دولت در گرداب تصمیمات زیگزاگی و متناقض

عبدالملکی با اشاره به طرح موضوعاتی مانند تغییر قیمت بنزین و جمع‌آوری کارت‌های سوخت جایگاه‌ها می‌گوید: اینکه می‌آیند و مطرح می‌کنند قیمت بنزین تغییر می‌کند یا کارت جایگاه‌ها جمع‌آوری می‌شود و دوباره می‌گویند نه، اتفاق خاصی نمی‌افتد، نشان‌دهنده تصمیمات زیگزاگی است. این اتفاقات آثار بسیار جدی بر روح و روان جامعه می‌گذارد. از نظر اقتصاد رفتاری، این یک اتفاق بد محسوب می‌شود؛ چراکه این‌گونه القا می‌شود که اصلاً دولت صاحب ندارد و کسی بالای سر دولت نیست که مدیریت و تنظیم‌گری کند. گویی هرکسی در هر سطحی از مدیریت، خودش تصمیم می‌گیرد و آن را اجرا می‌کند، اما هیچ‌کس تبعات آن را نمی‌پذیرد. این مسائل باید اصلاح شود و دولت باید مدیریت منسجمی بر بخش‌های مختلف اقتصادی اعمال کند.

نبض اقتصادی

نفت ۱۳۲ دلاری در صورت تشدید تنش با ایران

بانک سرمایه‌گذاری آمریکایی گلدمن ساکس در تازه‌ترین ارزیابی خود از چشم‌انداز اقتصاد جهانی در سال ۲۰۲۷، نسبت به بازگشت شوک نفتی در نتیجه تشدید تنش‌های ژئوپلیتیکی در خاورمیانه هشدار داد و تاکید کرد: اگر تنش‌ها با ایران بار دیگر افزایش یابد، بازار جهانی انرژی با شوک جدیدی مواجه خواهد شد و قیمت نفت برنت ممکن است تا ۱۳۲ دلار در هر بشکه افزایش پیدا کند. این پیش‌بینی در حالی مطرح شده که گلدمن ساکس در سناریوی پایه خود انتظار دارد بازار نفت در سال آینده میلادی با مازاد عرضه مواجه شود و قیمت‌ها در مسیر نزولی قرار بگیرند. با این حال، این بانک تأکید کرد که تشدید تنش‌های منطقه‌ای می‌تواند تمام محاسبات مربوط به افزایش عرضه و کاهش قیمت نفت را تغییر دهد.

جنگ با ایران؛ نخستین تهدید اقتصاد جهانی

این بانک آمریکایی در ارزیابی خود سه عامل را به عنوان مهم‌ترین ریسک‌های پیش روی اقتصاد جهانی در سال ۲۰۲۷ معرفی کرده است. نخستین عامل، بازگشت شوک قیمت انرژی در نتیجه تشدید تنش‌ها با ایران است. دومین تهدید، تداوم نرخ‌های بالای بهره و افزایش بازده اوراق قرضه بلندمدت و سومین عامل نیز کاهش سرعت سرمایه‌گذاری در حوزه هوش مصنوعی است. در بخش انرژی، این بانک هشدار داد که تشدید درگیری‌ها با ایران می‌تواند قیمت نفت برنت را به ۱۳۲ دلار در هر بشکه برساند. چنین افزایشی، برخلاف سناریوی پایه گلدمن ساکس، به معنای بازگشت فشار هزینه انرژی بر اقتصادهای جهان و افزایش احتمال تشدید تورم خواهد بود. در مقابل سناریوی بدبینانه، گلدمن ساکس پیش‌بینی کرد که میانگین قیمت نفت برنت در سال ۲۰۲۷ به ۸۸ دلار در هر بشکه برسد و در پایان این سال تا ۷۸ دلار کاهش پیدا کند. برآورد این بانک بر این اساس است که عرضه جهانی نفت از تقاضا پیشی خواهد گرفت و بازار به تدریج از فشار ناشی از اختلالات عرضه فاصله می‌گیرد. گلدمن ساکس حتی با در نظر گرفتن یک میلیون بشکه در روز اختلال احتمالی در عرضه جهانی، مازاد عرضه حدود ۲ میلیون بشکه‌ای را برای سال آینده پیش‌بینی کرده است. به این ترتیب، در سناریوی پایه این بانک، افزایش تولید و تعدیل ریسک‌های ژئوپلیتیکی می‌تواند زمینه کاهش تدریجی قیمت نفت را فراهم کند. با این حال، تحقق این پیش‌بینی به معنای از بین رفتن کامل ریسک‌های بازار نیست؛ چراکه هرگونه تشدید تنش با ایران و اختلال در عرضه نفت خاورمیانه می‌تواند معادلات بازار را تغییر دهد.

گلدمن ساکس در بخش دیگری از گزارش خود نسبت به تداوم نرخ‌های بالای بهره در اقتصادهای بزرگ هشدار داد و افزود: برآوردها نشان می‌دهد اگر نرخ بهره بلندمدت در سطوح بالا باقی بماند، مجموع تولید اقتصادی می‌تواند در اثر کاهش فعالیت بخش مسکن، افت خرید کالاهای بادوام و کاهش سرمایه‌گذاری بنگاه‌ها، حدود نیم درصد آسیب ببیند. سومین ریسک مورد اشاره این بانک نیز به کاهش سرعت توسعه هوش مصنوعی مربوط می‌شود. کمبود تراشه، محدودیت اعتباری، مقررات جدید و کاهش تقاضا از جمله عواملی هستند که می‌توانند روند سرمایه‌گذاری در این حوزه را کند کنند. گلدمن ساکس معتقد است تشدید تنش با ایران می‌تواند از مسیر افزایش قیمت نفت، یکی از مهم‌ترین فرضیات این بانک درباره کاهش فشارهای اقتصادی را بی‌اثر کند.

مخازن نفت آمریکا خالی‌تر از همیشه

در همین حال ذخایر راهبردی نفت آمریکا در هفته منتهی به ۱۳ نوامبر (۲۲ آبان) به ۲۷۶.۴ میلیون بشکه رسید و پایین‌ترین سطح خود از اوت ۱۹۸۲ تاکنون را ثبت کرد. ظرفیت مجاز ذخایر راهبردی نفت آمریکا ۷۱۴ میلیون بشکه است که موجودی فعلی تنها ۳۸.۷ درصد آن را تشکیل می‌دهد و مخازن راهبردی این کشور حدود ۴۳۷.۶ میلیون بشکه پایین‌تر از ظرفیت خود قرار دارند. به این ترتیب، ذخایر راهبردی آمریکا از مارس تا هفته منتهی به ۱۳ نوامبر حدود ۱۳۸.۶ میلیون بشکه، معادل ۳۳.۴ درصد کاهش یافته است.

پاسخ نشست سه‌جانبه قدرت‌های جهانی به روایت‌سازی جریان غرب‌گرا

ایران محور معادلات جهانی، اروپا تماشاچی

نشست سه‌جانبه سران آمریکا، روسیه و چین امروز در شنژن برگزار می‌شود. نشستی که قرار است پرونده ایران نیز در آن مطرح شود. در حالی که دلالان مذاکره از غیبت تهران پشت میز، روایت انزوا و خالی‌شدن پشت ایران می‌سازند، واقعیت صحنه حکایت دیگری دارد. وقتی موضوع ایران به دستور گفت‌وگوی سه قدرت تبدیل می‌شود، نمی‌توان نقش و وزن تهران را با شمار صندلی‌های نشست سنجید. از دیدارهای تهران با مسکو و پکن تا وتوی مشترک قطعنامه ضدایرانی آمریکا، نشانه‌ها از استمرار منافع راهبردی مشترک خبر می‌دهند، نه توهم خالی کردن پشت ایران.

احسان میرباقری
روزنامه‌نگار

نشست سه‌جانبه دونالد ترامپ، ولادیمیر پوتین و شی جین‌پینگ امروز در شهر شنژن چین و در حاشیه اجلاس همکاری اقتصادی آسیا و اقیانوس آرام برگزار می‌شود. نشستی کم‌سابقه که به اعتقاد بسیاری از تحلیلگران می‌تواند بر مناسبات قدرت‌های بزرگ و معادلات امنیتی جهان تأثیر بگذارد. واشنگتن پیشاپیش اعلام کرده که موضوع ایران و کنترل تسلیحات هسته‌ای از محورهای مورد نظر آمریکا در این گفت‌وگوهاست. موضوعی که از هم‌اکنون به دستاویزی برای جریان غرب‌گرا تبدیل شده تا بار دیگر نسخه نخ‌نمای انزوای ایران را به افکار عمومی بفروشند.

سه ضلع راهبردی در برابر فشارهای غرب

تحولات دیپلماتیک هفته‌های اخیر نیز با روایت مورد علاقه دلالان مذاکره همخوانی ندارد. ولادیمیر پوتین، رئیس جمهور روسیه، روز گذشته در جریان اجلاس اقتصادی اپک، از گسترش همکاری‌های مسکو با تهران و پکن سخن گفت و توافق‌های امضاشده با ایران را بسیار مؤثر و کمک‌کننده توصیف کرد. این اظهارات تنها یک روز پیش از نشستن پوتین پشت میز مشترک با ترامپ و شی جین‌پینگ مطرح شد و از همین منظر واجد اهمیت سیاسی است.

واقعیت آن است که ایران، روسیه و چین طی سال‌های اخیر به سه ضلع مهم همکاری‌های راهبردی در اوراسیا تبدیل شده‌اند. سه کشوری که با وجود تفاوت منافع و اولویت‌هایشان، در موضوعاتی همچون مخالفت با یک‌جانبه‌گرایی آمریکا، گسترش مناسبات اقتصادی، امنیت انرژی و تقویت سازوکارهای چندجانبه اشتراک منافع دارند. این همکاری‌ها به معنای تشکیل یک اتحاد نظامی رسمی نیست، اما شبکه‌ای از منافع مشترک ایجاد کرده که نادیده گرفتن آن در محاسبات واشنگتن دشوار است.

از سوی دیگر، هنوز مدت زیادی از دو سفر مهم دیپلماتیک مقامات ارشد جمهوری اسلامی ایران به مسکو و پکن نگذشته است. محسن رضایی، دبیر شورای عالی امنیت ملی، پنجم نوامبر در کرملین با ولادیمیر پوتین دیدار کرد و پیام رهبر انقلاب را به رئیس جمهور روسیه رساند. این دیدار در سطح عالی سیاسی و امنیتی برگزار شد و موضوعاتی همچون ترتیبات امنیتی منطقه، مناسبات دوجانبه، همکاری‌های انرژی و پروژه‌های اقتصادی مشترک در آن مورد بحث قرار گرفت.

همچنین، علی باقری کنی، معاون دبیر شورای عالی امنیت ملی، دوم نوامبر در پکن با وانگ یی، وزیر امور خارجه چین، دیدار کرد. وزیر خارجه چین در این ملاقات صراحتاً بر حمایت پکن از حاکمیت و امنیت ایران و ضرورت گسترش روابط دوجانبه تأکید کرد.

گره‌خوردن منافع قدرت‌ها به امنیت ایران

یکی از مهم‌ترین ابعاد این تحولات، پیشرفت همکاری‌های اقتصادی و ترانزیتی تهران و مسکو است. در دیدار محسن رضایی و پوتین، موضوع تکمیل کریدور بین‌المللی شمال-جنوب و به‌ویژه پروژه راه‌آهن رشت-آستارا نیز مطرح شد؛ پروژه‌ای که از حلقه‌های باقی‌مانده اتصال ریلی مسیر غربی این کریدور محسوب می‌شود.

اهمیت این مسیر تنها به درآمدهای ترانزیتی محدود نیست. تکمیل این شبکه می‌تواند ایران را به یکی از محورهای اصلی اتصال روسیه و بخش‌هایی از اوراسیا به آب‌های جنوبی، خلیج فارس و بازارهای جنوب آسیا تبدیل کند. در چنین شرایطی، امنیت و ثبات ایران برای شرکای اقتصادی آن اهمیت بیشتری خواهد یافت و هرگونه درگیری نظامی گسترده می‌تواند منافع ترانزیتی، تجاری و انرژی بازیگران متعدد را تهدید کند.

اما شاید روشن‌ترین پاسخ به روایت خالی‌شدن پشت ایران، نه در اظهارات دیپلماتیک، بلکه در رفتار عملی روسیه و چین در شورای امنیت سازمان ملل نهفته باشد. همین دو کشور در ۱۷ سپتامبر ۲۰۲۶ قطعنامه پیشنهادی آمریکا برای تمدید مأموریت هیئت کارشناسان نظارت بر تحریم‌های ایران را وتو کردند. اقدامی که به‌رغم حمایت ۱۱ عضو شورای امنیت از پیش‌نویس آمریکایی، مانع تصویب آن شد.

اروپا؛ از بازیگر جهانی تا تماشاگر تصمیمات بزرگ

نشست امروز از زاویه دیگری نیز حامل پیام مهمی است و آن چیزی جز تنزل موقعیت اروپا در معادلات قدرت جهانی نیست. قاره‌ای که روزگاری خود را مرکز تصمیم‌گیری درباره جنگ و صلح جهان می‌دانست، اکنون شاهد آن است که رهبران آمریکا، روسیه و چین بدون حضور نماینده‌ای از اروپا، درباره مسائل راهبردی بین‌المللی گفت‌وگو می‌کنند.

اتحادیه اروپا اگرچه همچنان از ظرفیت‌های اقتصادی، نظامی و دیپلماتیک برخوردار است، اما در تبدیل این ظرفیت‌ها به قدرت مستقل و تعیین‌کننده با مشکلات جدی روبه‌روست. وابستگی امنیتی به آمریکا، اختلافات داخلی و ناتوانی در تحمیل ابتکارهای مستقل در بحران‌های بزرگ، این اتحادیه را بیش از گذشته در موقعیت واکنش به تصمیمات دیگران قرار داده است. اروپایی که مدعی قدرت نرم و اثرگذاری دیپلماتیک بود، اکنون حتی برای تعیین سرنوشت مهم‌ترین بحران امنیتی قاره خود نیز با خط حاشیه‌نشینی مواجه شده است.

نگرانی ولودیمیر زلنسکی، رئیس جمهور اوکراین، از تکرار کنفرانس یالتا نیز در همین چارچوب قابل فهم است. زلنسکی پیش‌تر هشدار داده بود که نمی‌خواهد نشست سه قدرت به «یالتای دوم، سوم یا چهارم» و تقسیم دوباره حوزه‌های نفوذ تبدیل شود. اشاره او به کنفرانس سال ۱۹۴۵ است؛ زمانی که سران آمریکا، شوروی و انگلیس درباره بخش مهمی از نظم پس از جنگ جهانی دوم تصمیم گرفتند.

در جهانی که اروپا برای یافتن جایگاهی مستقل در میزهای بزرگ قدرت تلاش می‌کند، ایران باید با اتکا به توان داخلی و بهره‌گیری هوشمندانه از منافع مشترک خود با قدرت‌های شرقی، جایگاهش را مستحکم‌تر کند. تفاوت بازیگر مؤثر با بازیگر حاشیه‌ای همین جاست. یکی حتی در غیابش موضوع محاسبات قدرت‌های بزرگ است و دیگری برای حضور در تصمیمات مربوط به امنیت خود نیز با مشکل روبه‌رو می‌شود.

اروپا پشت در ماند

نشست امروز از زاویه دیگری نیز حامل پیام مهمی است و آن چیزی جز تنزل موقعیت اروپا در معادلات قدرت جهانی نیست. قاره‌ای که روزگاری خود را مرکز تصمیم‌گیری درباره جنگ و صلح جهان می‌دانست، اکنون شاهد آن است که رهبران آمریکا، روسیه و چین بدون حضور نماینده‌ای از اروپا، درباره مسائل راهبردی بین‌المللی گفت‌وگو می‌کنند. اتحادیه اروپا اگرچه همچنان از ظرفیت‌های اقتصادی، نظامی و دیپلماتیک برخوردار است، اما در تبدیل این ظرفیت‌ها به قدرت مستقل و تعیین‌کننده با مشکلات جدی روبه‌روست.

یادداشت

جنگ قدرت در تل‌آویو آغاز شد

محسن پورداد‌فر
روزنامه‌نگار

بحران سیاسی اسرائیل با انتخاب رئیس جدید کنست وارد مرحله‌ای تازه شده است. متان کاهانا، نامزد مورد حمایت گادی آیزنکوت، با کسب ۶۶ رأی در برابر ۵۲ رأی نامزد حزب لیکود، ریاست پارلمان را از متحد نتانیاهو گرفت. اتفاقی که به‌جای آرام‌کردن فضای سیاسی، موج تازه‌ای از اتهام‌زنی، فریاد و اختلافات حزبی را به راه انداخت. اکنون درحالی‌که مخالفان نتانیاهو کنترل کنست را به دست گرفته‌اند، اختلاف بر سر مشارکت احزاب عربی، ائتلاف با حریدی‌ها و تشکیل دولت جدید، آینده نخست‌وزیری را همچنان در هاله‌ای از ابهام قرار داده است.

پارلمان اسرائیل، پس از شش ساعت جدال و تلاش نمایندگان اردوگاه نتانیاهو برای به‌تعویق‌انداختن رأی‌گیری، متان کاهانا از حزب «یشار» را به ریاست کنست بیست‌وششم انتخاب کرد. کاهانا با ۶۶ رأی جانشین امیر اوحانا، رئیس پیشین کنست و متحد نزدیک نتانیاهو شد. اوفیر کاتس، نامزد معرفی‌شده از سوی لیکود، تنها ۵۲ رأی کسب کرد.

اهمیت این جابه‌جایی در آن است که رئیس کنست اختیار قابل توجهی در تعیین دستور کار پارلمان و پیشبرد لوایح قانونی دارد. اختیاری که اکنون در اختیار مخالفان نتانیاهو قرار گرفته است.

اما انتخاب کاهانا با جنجال‌های کم‌سابقه‌ای همراه شد. نمایندگان لیکود هنگام رأی‌دادن اعضای احزاب عربی، فریاد «شرم‌آور است» سر دادند. حزب لیکود نیز با انتشار بیانیه‌ای، انتخاب رئیس جدید را حاصل رأی کسانی دانست که آنها را «حامی تروریسم» خواند.

ایتمار بن‌گویر، وزیر امنیت داخلی، انتخاب کاهانا را شرم‌آور توصیف کرد و بتسلئیل اسموتریچ آن را «ننگ ابدی» نامید. شلومو کرعی، وزیر ارتباطات، نیز با استفاده از عبارت طعنه‌آمیز «رئیس عربی کنست»، وابستگی پیروزی کاهانا به آرای نمایندگان عرب را هدف حمله قرار داد.

در یکی از جنجالی‌ترین صحنه‌ها، زویکا مور، نماینده حزب صهیونیسم دینی، در اعتراض به انتخاب کاهانا، لباس خود را پشت تریبون کنست پاره کرد و این اتفاق را نشانه شکستی بزرگ برای حاکمیت یهودی دانست.

با وجود پیروزی اردوگاه آیزنکوت، اختلافات داخلی مخالفان نتانیاهو همچنان پابرجاست. آویگدور لیبرمن با تشکیل دولتی که به حمایت احزاب عربی وابسته باشد مخالفت کرده و خواستار جلب مشارکت احزاب مذهبی حریدی شده است.

در مقابل، نفتالی بنت به مذاکره برای تشکیل دولت وحدت با لیکود تمایل نشان داده. رویکردی که یائیر گولان و لیبرمن با آن مخالف‌اند.

نکته مهم آن است که نتانیاهو با وجود از دست دادن ریاست کنست، همچنان نخست‌وزیر دولت موقت باقی مانده است. در مقابل، آیزنکوت اگرچه کنترل پارلمان را به دست گرفته، هنوز نتوانسته اختلافات شرکای احتمالی خود را برای تشکیل کابینه حل کند.

به این ترتیب، بحران اسرائیل نه با یک رأی‌گیری پایان یافته و نه با تغییر رئیس پارلمان فروکش کرده است؛ کنست رئیس تازه‌ای دارد، اما جدال بر سر قدرت همچنان ادامه دارد.

یادداشت

پیام پنهان گروسی به ایران

پدرام حسینی
روزنامه‌نگار

در ۲ سال اخیر وقایع و چرخه های تکراری به جزئی از وقایع بین المللی در خصوص ایران تبدیل شده، چرخه تکراری جنگ، مذاکره، جنگ و دوباره مذاکره، در کنار مواضع انفعالی و اشتیاق بی‌پایان پزشکیان و عراقچی به مذاکره، نه‌تنها دشمن آمریکایی ـ اسرائیلی را به عقب‌نشینی وادار نکرده، بلکه با القای تصور ضعف و عقب‌نشینی ایران، بر جسارت واشنگتن و تل‌آویو در تعرض و جنایت علیه کشور افزوده است. در این میان، گروسی نیز به یکی از بازیگران تکراری این سناریو تبدیل شده است؛ مدیری که به جای بی طرفی ،هربار در بزنگاه تقابل، به جای پاسخگویی درباره رفتار آژانس، پرونده ایران را روی میز اتهام می گذارد.

اظهارات تازه مدیرکل آژانس در نشست شورای حکام، نمونه دیگری از همین رویکرد است. گروسی با اشاره به توقف بازرسی ها از تأسیسات ایران به جز نیروگاه بوشهر، مدعی شد همکاری با تهران وجود ندارد و ابراز امیدواری کرد بازرسی ها در اسرع وقت از سر گرفته شود؛ اما در تمام این اظهارات، خبری از محکومیت صریح حمله آمریکا به تأسیسات هسته‌ای ایران در فردو، نطنز و اصفهان نیست. گویی در قاموس آژانس، بمباران تأسیسات تحت پادمان موضوعی حاشیه‌ای و مطالبه دسترسی از کشوری که هدف تجاوز قرار گرفته، مسئله‌ای اصلی است!

گروسی حتی توافق قاهره را که پس از تجاوز نظامی شکل گرفت و با مکانیسم ماشه به پایان رسید، به ابزاری برای مطالبه بازگشت بازرسی ها تبدیل کرده و درباره خروج احتمالی ایران از پیمان منع گسترش سلاح های هسته‌ای نیز نسخه عاقلانه نبودن می پیچد؛ اما توضیح نمی دهد چگونه عضویت در پیمانی که نه مانع حمله به تأسیسات هسته‌ای شده و نه رژیم صهیونیستی غیر عضو را به پاسخگویی واداشته، قرار است تضمین امنیت ایران باشد؟

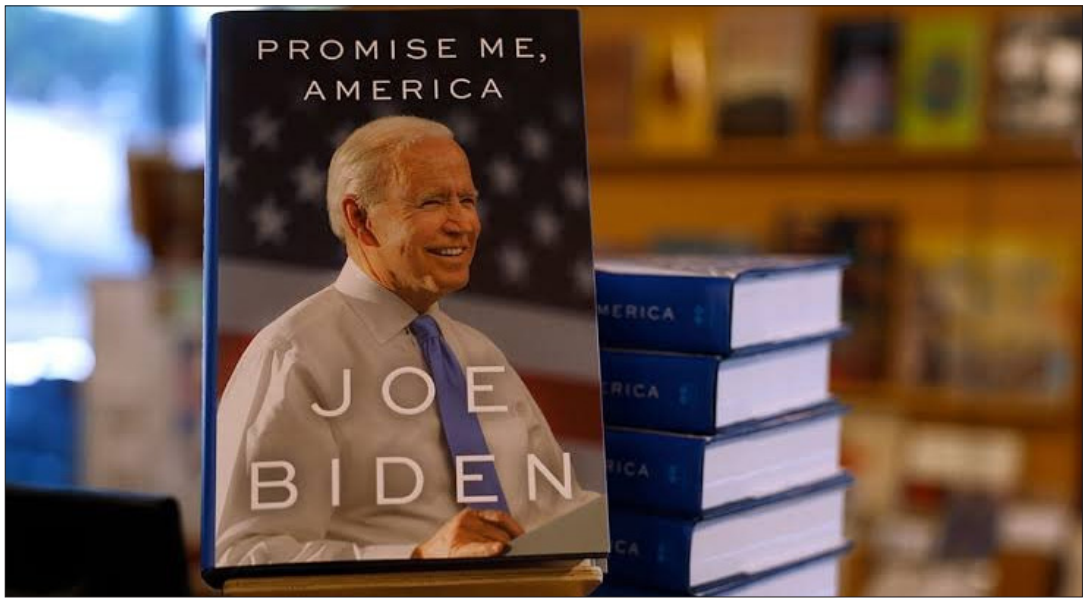
وقاحت ماجرا آنجاست که وقتی خبرنگاران از استاندارد دوگانه آژانس در برابر ایران و اسرائیل می پرسند، گروسی با تکیه بر عضویت یا عدم عضویت کشورها در ان‌پی‌تی از پاسخ ماهوی فرار می کند. اسرائیل با برخورداری از زرادخانه هسته‌ای خارج از نظارت های پیمانی، همچنان از حاشیه امن برخوردار است؛ اما ایران، با وجود ۲۳ سال خویشتنداری و پرهیز از ساخت سلاح هسته‌ای، باید پیوسته در جایگاه متهم بنشیند.

این همان آدرس غلطی است که گروسی، ترامپ و روبیو با زبان‌های مختلف به تهران می دهند؛ مسیری که انتهای آن چیزی جز بی‌اعتبارشدن تعهدات، تشدید فشار و سوق‌دادن ایران به سمت بازنگری در سیاست هسته ای خود نیست. وقتی پیمان برای ایران محدودیت می‌آورد، اما برای اسرائیل هزینه‌ای ندارد، پیام عملی این ساختار چیزی جز «عضو نباش، پاسخگو نباش و با بمب اتم قدرت بساز» نخواهد بود.

بایدن: اگر ایران در ۷ اکتبر به حماس می‌پیوست، اسرائیل ضربه وجودی می خورد

هزینه سنگین صبر استراتژیک

اعتراف جو بایدن به اینکه حمله همزمان ایران و حزب‌الله در ۷ اکتبر ۲۰۲۳ می‌توانست ضربه‌ای وجودی به اسرائیل وارد کند، فراتر از یک خاطره‌نگاری سیاسی، حامل یک واقعیت راهبردی است؛ واقعیتی که نشان می‌دهد اسرائیل در نخستین ساعات طوفان الاقصی، نه در موقعیت برتر، بلکه در وضعیتی شکننده و آشفته قرار داشت. این اعتراف، پرسش‌های جدی درباره فرصت‌های ازدست‌رفته، محاسبات اشتباه و سیاست بازدارندگی در سه سال گذشته ایجاد می‌کند.

محسن فرهمند
روزنامه‌نگار

انتشار کتاب خاطرات جو بایدن با عنوان «به من قول بده آمریکا» در ۲۶ آبان، بار دیگر ابعاد پنهان و آشکار معادلات امنیتی ۷ اکتبر را به صحنه آورده است. بایدن در روایت خود از آن روز می نویسد: « در هفتم اکتبر ارتش اسرائیل، برای اولین بار در تمام عمرم، در موضع دفاعی قرار داشت، گیج و در آشفتگی بود. پدافند هوایی اسرائیل در قدرت کامل نبود. اگر ایران تصمیم گرفته بود موشک ها و پهپادهایش را شلیک کند. بسیاری از آن‌ها به اهداف خود می رسیدند. اگر ایران و حزب‌الله حمله‌ای را هماهنگ با حماس آغاز می کردند، می توانست یک ضربه وجودی برای اسرائیل باشد. آسیب پذیری سیاسی نتانیاهو نیز بر درگیری تأثیر می گذاشت.»

این روایت، فارغ از ارزیابی های سیاسی بایدن، یک نکته مهم را آشکار می کند: در برداشت آمریکایی ها نیز عملیات طوفان الاقصی بدون هماهنگی قبلی ایران و حزب‌الله انجام شده بود. این مسئله بار دیگر فرضیه‌هایی را که از پیش، تهران را مسئول مستقیم طراحی و اجرای عملیات معرفی می کردند، زیر سؤال می برد و نشان می دهد شهید یحیی سنوار در طراحی و آغاز عملیات، تصمیمی مستقل اتخاذ کرده بود.

با گذشت سه سال، آسیب‌شناسی مسیر طی‌شده ضرورتی راهبردی است. یکی از ضعف های جدی، تلقی نادرست برخی مراکز مطالعاتی و حلقه های مشورتی تصمیم‌ساز در سیاست خارجی و حوزه نیروهای مسلح از ظرفیت تحمل اسرائیل در برابر جنگ طولانی بود. تصور اینکه تل‌آویو توان ورود به نبردی فرسایشی را ندارد، در کنار محاسبات محتاطانه، به واکنش هایی ناکافی در ماه های نخست پس از طوفان الاقصی انجامید؛ زمانی که اسرائیل هنوز با آسیب پذیری های جدی مواجه بود و ورود همه اجزا محور مقاومت از جمله ایران ضربه‌ای ابدی به اسرائیل وارد می کرد. از سوی دیگر، اعتراف بایدن نشان می دهد اسرائیل حتی پس از ترور شهید سلیمانی، از توان نظامی ایران ترس اساسی و جدی داشته و آمادگی ورود به جنگ مستقیم را نداشت. اما سیاست صبر استراتژیک و احتیاط های بیش از اندازه که محصول رسوخ تفکر روحانی و ظریف در ساختار سیاسی و امنیتی کشور بود، در کنار ورود مرحله‌ای محور مقاومت، به تل‌آویو فرصت داد تا به جای مواجهه همزمان با تمام ظرفیت های منطقه‌ای مقاومت، با اجزای مقاومت یک به یک درگیر شود. سوریه با کمک ترکیه از معادله خارج شد، حزب‌الله زیر ضربات سنگین قرار گرفت و مقاومت عراق نیز با فشار آمریکا محدود شد. اسرائیل در ادامه، با مشاهده کاهش ظرفیت عملیاتی محور مقاومت و پاسخ های کنترل‌شده ایران در وعده صادق ۱ و ۲، جسارت بیشتری یافت. پاسخ به ترور شهید اسماعیل هنیه و ترور احتمالی شهید رئیسی نیز در شرایطی انجام شد که تأخیر، فشارهای سیاسی دولت پزشکیان و نقش ظریف، بر محاسبات تصمیم‌گیری سایه انداخته بود؛ پاسخی که پس از ترور شهید نصرالله انجام شد و عملاً یکی دیگر از انگاره های احتیاط را به دشمن ارسال کرد. این ارزیابی را می توان در اظهارات بارنیا، رئیس موساد، در اکتبر ۲۰۲۶ نیز مشاهده کرد. او مدعی است: «پیش از حملات ایران (وعده صادق ۱ و ۲)، اسرائیل گرفتار نوعی ترس در برابر توان نظامی تهران بود، اما این حملات محاسبات تل‌آویو را تغییر داد و زمینه جنگ مستقیم بعدی، از جمله جنگ ۱۲ روزه را فراهم کرد.» برخلاف روایت بارنیا، بسیاری از کارشناسان معتقدند آنچه جسارت اسرائیل را افزایش داد، نه ضعف تکنولوژیک ایران، بلکه کنترل دامنه حملات، انتخاب محدود بانک اهداف و مدیریت پاسخ در عملیات وعده صادق ۱ و ۲ بود.

بازدارندگی با احتیاط فرسوده شد

سه سال پس از طوفان الاقصی، اعتراف بایدن به آسیب‌پذیری اسرائیل در ۷ اکتبر و روایت رئیس موساد از تغییر محاسبات تل‌آویو پس از حملات ایران، دو سوی یک واقعیت را آشکار می‌کند؛ اسرائیل نه با قدرت مطلق، بلکه در سایه فرصت‌های ازدست‌رفته، پاسخ‌های کنترل‌شده و مواجهه مرحله‌ای با محور مقاومت، از موقعیت شکننده اولیه به جسارت در جنگ مستقیم رسید. بازخوانی این مسیر، ضرورت اصلاح محاسبات راهبردی را برجسته می‌سازد.

سیاست خارجی

العربی الجدید: تل‌آویو از «جنگ فرسایشی بلندمدت» با ایران هراس دارد

وبگاه رسانه قطری العربی الجدید در یادداشتی نوشت تحلیل‌های رسانه‌ای و محافل راهبردی در تل‌آویو پیرامون نتایج انتخابات میان‌دوره‌ای کنگره آمریکا به یک نقطه مشترک رسیده؛ اینکه حمایت همه‌جانبه و تاریخی واشنگتن از رژیم صهیونیستی به‌دلیل دگرگونی‌های سیاسی، جمعیتی و اجتماعی در داخل آمریکا دچار تزلزل شده و دست دونالد ترامپ برای راه‌اندازی یا ادامه جنگی طولانی علیه ایران به شدت بسته شده است. بر اساس ارزیابی‌های محافل امنیتی و سیاسی تل‌آویو، هرگونه گزینه نظامی علیه ایران فاقد ضمانت راهبردی است؛ چراکه نه تهاجم نظامی مانع از بازسازی فوری توانمندی‌های دفاعی ایران می‌شود و نه تحریم‌ها و فشارهای دریایی به فروپاشی نظام تهران یا سلب کنترل آن بر صحنه نبرد می‌انجامد. از دید تحلیلگران صهیونیستی، پایداری ساختار ایران در برابر فشارها عملاً برای تهران زمان می‌خرد و تداوم حکومت را تضمین می‌کند. از سوی دیگر، مهم‌ترین هراس تل‌آویو تبدیل رویارویی با ایران به یک «جنگ فرسایشی بلندمدت» است؛ روندی که در آن توان و بردباری تهران برای بی‌اثرکردن فشارها بسیار فراتر از ظرفیت واشنگتن برای ادامه تنش ارزیابی می‌شود. همچنین وجود شکاف اساسی میان منافع واشنگتن و تل‌آویو از دیگر نقاط ضعف رژیم صهیونیستی است.

نوبنیاد

■ صاحب امتیاز: محسن منصوری
■ مدیرمسئول: حمیدرضا بیانی
■ تلفن: ۸۸۴۹۹۳۷۲-۰۲۱
■ کدپستی: ۱۵۹۸۹۷۵۷۱۵
■ آدرس: خ سپهبد قرنی خ شاداب پلاک ۲۲ واحد پنج
■ چاپخانه: صمیم

nobonyadonline nobonyadonline

nobonyadonline.ir

یادداشت

آزادی هنر به سبک اروپا؛ سینمای روسیه ممنوع، هالیوود آزاد!

سعید مصباح
روزنامه‌نگار

جشنواره فیلم روسیه در رم، قرار بود از ۲۱ تا ۲۳ نوامبر برگزار شود. اما اعتراض گروه‌های اوکراینی و برخی سیاستمداران ایتالیایی باعث شد سینمای باربرینی از میزبانی این رویداد عقب‌نشینی کند. جشنواره‌ای که قرار بود میزبان آثار سینمای روسیه باشد، حالا به دلیل تابعیت فرهنگی و ملی آثارش با مانع مواجه شده است. اتفاقی که بار دیگر ادعاهای پرطمطراق غرب درباره استقلال هنر از سیاست را زیر سؤال می‌برد و حیثیت نداشته آن را بیش از پیش مخدوش می‌کند!

ظاهراً در اروپا، سینما تا زمانی مستقل و آزاد است که در چهارچوب مطلوب دستگاه سیاسی غرب حرکت کند. اما به محض آنکه پای سینمای یک کشور رقیب به میان می‌آید، ناگهان هنر هم باید پاسخگوی سیاست‌های دولت متبوعش باشد! اینجا سوال پیش می‌آید که اگر ملیت فیلمساز و عملکرد دولت او معیار محرومیت از فعالیت فرهنگی است، چرا این قاعده فقط درباره روسیه اجرا می‌شود؟

با همین منطق، آیا نباید کل سینمای آمریکا نیز تحریم شود؟ کشوری که در کارنامه نظامی خود، از جنگ‌های ویرانگر تا حملات غیرقانونی علیه کشورهای دیگر را ثبت کرده و در تجاوز نامشروع و وحشیانه به ایران نیز مسئولیت دارد. حمله‌ای که به کشته شدن بسیاری از کودکان و غیرنظامیان ایرانی انجامید. آیا قرار است سینمای آمریکا هم به دلیل جنایات دولت این کشور از جشنواره‌های اروپایی کنار گذاشته شود؟ آیا هالیوود باید تاوان تصمیمات کاخ سفید را پس بدهد؟

اگر پاسخ منفی است، پس چرا سینمای روسیه باید تاوان جنگ اوکراین را بپردازد؟ اگر پاسخ مثبت است، چرا این معیار درباره آمریکا و متحدان اروپایی‌اش به کار گرفته نمی‌شود؟ این همان استاندارد دوگانه‌ای است که ادعای جهان‌شمولی ارزش‌های غربی را به مضحکه تبدیل می‌کند.

هنرمندان و ورزشکاران روسی سالهاست که به دلیل جنگ با اوکراین از رقابت در سطح بین‌المللی محروم می‌شوند اما وقتی این معادله را برعکس می‌کنیم، می‌بینیم که صهیونیست‌ها و آمریکایی‌ها از این قاعده مستثنی هستند.

غرب نمی‌تواند یک روز آزادی بیان را مقدس بداند و روز دیگر، به بهانه مخالفت با یک دولت، درهای سینما را به روی هنرمندان ببندد. آزادی فرهنگی با گزینش سیاسی معنا پیدا نمی‌کند. آزادی‌ای که فقط برای دوستان مجاز باشد، چیزی جز امتیاز سیاسی نیست.

تقریظ رهبر شهید انقلاب بر رمان یکی از گردانندگان برنامه «به وقت ایران»

نیما اکبرخانی چطور «خاک‌سپاری دوم بانوی مرگ» را روایت کرد؟

سه‌شنبه ۲۶ آبان ۱۴۰۵، بیست‌ودومین دوره پاسداشت ادبیات جهاد و مقاومت میزبان خبری مهم بود؛ انتشار تقریظ حضرت آیت‌الله‌العظمی امام سیدعلی خامنه‌ای، رهبر شهید انقلاب اسلامی، بر رمان «خاک‌سپاری دوم بانوی مرگ». این اثر که به قلم نیما اکبرخانی نگاشته شده و محصول انتشارات انقلاب اسلامی است، داستان خود را در بستر یک میدان نبرد پنهان و مستمر شکل داده است؛ میدانی که سه نسل از جوانان ایران در آن نقش‌آفرینی کرده‌اند. این رمان با تمرکز بر فداکاری و ایستادگی مردانی که مجاهدت‌های خاموششان با امنیت و اقتدار ملی پیوند خورده است، از دوران دفاع مقدس تا امتداد جبهه مقاومت از غرب سوسنگرد تا شرق مدیترانه را روایت می‌کند.

مسعود حنیفی
روزنامه‌نگار

نیما اکبرخانی، نویسنده این اثر، در گفت‌وگویی با رسانه بیت رهبری درباره فلسفه وجودی کتاب و فرآیند خلق آن صحبت کرد. او هدف اصلی تولید این رمان را نه صرفاً سرگرمی، بلکه مستندسازی رشد و پیشرفت ایران در حوزه‌های دفاعی دانست. به گفته اکبرخانی، مخاطب هدف این کتاب کسانی هستند که یا در این زمینه شک دارند یا موضوع پیشرفت‌های دفاعی برایشان مسئله‌ای حل‌نشده است. وی با انتقاد از رویکرد برخی برنامه‌ریزان فرهنگی که انتظار داشتند یک رمان همزمان بیانگر پیشرفت موشکی، زرهی، نیروی دریایی و هوایی باشد، تأکید کرد که چنین هدفی غلط است.

او معتقد است که واقعیت‌های موجود، مانند نمایش موشک‌های شانزده‌متری در هفته دفاع مقدس، آن‌قدر واضح هستند که اگر کسی آن‌ها را نمی‌بیند، تصمیم گرفته است نبینند. اکبرخانی مثال دیگری زد و اشاره کرد که بسیاری از دستاوردها، مانند داشتن بزرگ‌ترین شبکه گازرسانی شهری جهان، برای عموم مردم حتی نویسندگان ناشناخته است، در حالی که مقایسه وضعیت امروز با دوران خرید سیم‌خاردار در جنگ تحمیلی، تحول عظیمی را نشان می‌دهد. از نظر روش‌شناسی نوشتن، اکبرخانی خود را از دسته نویسندگان «طرح‌نویس» معرفی کرد، برخلاف گروهی که بدون طرح اولیه شروع به نوشتن می‌کنند.

او فرآیند خلق «خاک‌سپاری دوم بانوی مرگ» را شامل پنج ماه تحقیق و طراحی دقیق روی تخته وایت‌برد و تنها دو ماه نگارش توصیف کرد. نویسنده تأکید داشت که صفر تا صد داستان را قبل از نوشتن می‌داند و چیدمان نهایی فصل‌ها را پس از اتمام کار انجام می‌دهد.

در بحث ژانر، اکبرخانی اثر خود را در دسته «هارد تریلر» (Triller سخت) طبقه‌بندی کرد؛ ژانری که در آن اطلاعات جزئی جزئی و قابل استناد هستند. او توضیح داد که در هارد تریلر، اگر ادعایی مانند ظرفیت گلوله یک سلاح خاص مطرح شود، باید دقیقاً صحیح باشد. برای نمونه، او در رمان قبلی خود مشخصات فنی خودرویی که شخصیت داستان در ترکیه سوار آن می‌شود و حتی محل دقیق پمپ بنزین‌هایی که برای سوخت‌گیری نیاز دارد را روی نقشه بررسی و در متن گنجانده است. این سطح از دقت، حاصل پژوهش‌های اینترنتی گسترده و تسلط بر قواعد جستجو است. اکبرخانی درباره منبع الهام و ایده‌پردازی نیز گفت که نویسنده خوب نباید فقط «کتاب‌خوان»، بلکه باید «کتاب‌خور» باشد؛ یعنی آثار زیادی را در گونه خود مطالعه کرده باشد تا عناصر مختلف در ذهنش رسوب کند.

او با تأکید بر ضرورت آگاهی از منابع انگلیسی برای درک بهتر فضای بین‌المللی، تحلیل‌های سیاسی و ژئوپلیتیکی عمیق ارائه داد. نویسنده با رد این باور که آمریکا غیرقابل مقابله است، به تاریخ اشاره کرد و خاطرنشان ساخت که قدرت آمریکا پس از سال ۱۹۵۰ تثبیت شده است. او با ذکر مثال‌هایی مانند عقب‌نشینی‌های طولانی آمریکا در ویتنام و افغانستان و هزینه‌های سرسام‌آور جنگ عراق، استدلال کرد که هر ملتی که در برابر زورگویی ایستاده، موفق بوده است. به عقیده اکبرخانی، فرهنگ‌سازی (فیلم، موسیقی، رمان) ابزار قدرتمندی برای تغییر نگرش‌های کاذب نسبت به قدرت‌های جهانی است.

در بخش پایانی گفت‌وگو، نویسنده به چالش‌های بازار نشر در سال‌های اخیر اشاره کرد. او اعلام کرد که چاپ اول کتاب درست در زمان برگزاری نمایشگاه کتاب منتشر شد، اما بلافاصله پس از آن، حوادث تلخی مانند شهادت رئیس جمهور وقت و درگیری‌های منطقه‌ای رخ داد. اکبرخانی معتقد است که این تلاطم‌ها باعث شد ذهن جامعه از مسائل فرهنگی و هنری منحرف شده و اولویت‌های دیگری پیدا کند. او ضمن اشاره به بازخوردهای مثبت محدود از سوی خوانندگان وفادار قدیمی، اذعان داشت که انتظار داشته است واکنش‌های گسترده‌تری دیده شود، اما شرایط حاکم بر جامعه مانع از توجه عمومی به این اثر شد. با این حال، انتشار تقریظ رهبر انقلاب، بار دیگر اهمیت این رمان را به عنوان سندیکای ادبی از ایستادگی و پیشرفت‌های پنهان نظام جمهوری اسلامی برجسته ساخت.

یادداشت

فهرست سرکوب

مسعود صفری
روزنامه‌نگار

سازمان آمریکایی «استاپ آنتی سمیتیسم» با انتشار فهرست ده نفره نامزدهای عنوان «ضدیهودی سال ۲۰۲۶» بار دیگر بحث قدیمی درباره نسبت صهیونیسم، یهودیت و انتقاد از سیاست‌های اسرائیل را به فضای رسانه‌ای آمریکا کشانده است. در این فهرست نام‌هایی از حوزه‌های گوناگون دیده می‌شود. از زهران ممدانی، شهردار نیویورک، تا محمود خلیل، فعال فلسطینی، از خاویر باردم، بازیگر اسپانیایی، تا جیک لنگ، فعال سیاسی آمریکایی.

ترکیب این اسامی بیش از هر چیز به معیارهای انتخاب سازمان منتشرکننده مربوط می‌شود. ممدانی به دلیل حمایت از حقوق فلسطینیان و پشتیبانی از جنبش تحریم اسرائیل مورد انتقاد قرار گرفته است. همسر او، راما دوواجی، نیز به دلیل فعالیت‌های مجازی و واکنش‌های منتسب به او درباره هفتم اکتبر در فهرست قرار دارد. محمود خلیل به دلیل نقش‌آفرینی در اعتراضات دانشگاه کلمبیا و مواضعش درباره صهیونیسم معرفی شده است. ایمان عبدالهادی، استاد دانشگاه شیکاگو، نیز به دلیل اظهاراتش درباره مقاومت فلسطینیان هدف این اتهام قرار گرفته است.

در سوی دیگر فهرست، داریالیزا آویلا شوالیه، سیاستمدار نیویورکی، فرزانه متین، بلاگر بنگلادشی تبار، و لئونارد جانی، کمدین آمریکایی، قرار دارند. کنث بولت، تولیدکننده محتوای اینترنتی، و جیک لنگ نیز با اتهام‌هایی از جنس انتشار مطالب ضدیهودی، انکار هولوکاست و ترویج نظریه‌های توطئه مواجه‌اند. این اقدام سعی دارد در لفافه سوگواری برای یهودیان کشته شده در جنگ جهانی دوم، صدای اعتراض به رژیم نازی صهیونیستی را خفه کند.

خاویر باردم که نامش در لیست قرار دارد و پیش‌تر هم در عرصه حرفه‌ایش به دلیل حمایت از فلسطین با محدودیت‌هایی مواجه شده بود، در واکنش به حضورش در این فهرست، با لحنی کنایه‌آمیز از قرار گرفتن در کنار دیگر نامزدها ابراز افتخار کرد. مواضع او درباره غزه و درخواست تحریم اسرائیل از جمله دلایل معرفی‌اش بوده است.

فلسطین امروز موضوع اعتراض میلیون‌ها نفر در نقاط مختلف جهان است. حضور دانشگاهیان، هنرمندان و سیاستمداران در اعتراضات علیه رژیم صهیونیستی و نفرت عمومی از آنها، شاهدی است بر این که دوران مظلوم‌نمایی با هولوکاست گذشته است و دیگر رسانه‌های زنجیره‌ای صهیونیست‌ها با اقداماتی نظیر این دست فهرست‌ها نمی‌توانند مانند سابق خون‌شویی کنند و در کنار جنایات رژیم صهیونیستی بایستند.

اهدای ۹۰ هزار جلد کتاب به مناطق کم‌برخوردار کشور

آستان قدس رضوی در تازه‌ترین دوره رویداد فرهنگی «آفتاب مهربانی»، ۹۰ هزار جلد کتاب را با همکاری نهاد کتابخانه‌های عمومی کشور به کتابخانه‌های مناطق محروم و کم‌برخوردار اهدا کرد.

عبدالحمید طالبی، رئیس سازمان علمی و فرهنگی آستان قدس رضوی، در گردهمایی کتابداران مشهدالرضا(ع) با اشاره به پیوند تاریخی حرم مطهر رضوی با کتاب و مراکز علمی، از تداوم برنامه‌های این مجموعه برای گسترش فرهنگ مطالعه خبر داد. مسعود فرزانه، مدیرعامل انتشارات به‌نشر نیز اعلام کرد کتاب‌های اهدایی با نیازسنجی مناطق مختلف و از میان آثار بیش از ۲۰ ناشر ملی انتخاب شده‌اند و بخش عمده آن‌ها از کتاب‌های پرفروش دو سال اخیر هستند.

در این مراسم، آزاده نظربلند، دبیرکل نهاد کتابخانه‌های عمومی کشور، از راه‌اندازی ۳۴ کتابخانه سیار جدید خبر داد و گفت با اضافه شدن این ناوگان، شمار نقاط خدمت این نهاد به چهار هزار و ۷۷۵ نقطه رسیده است.

همچنین در این گردهمایی از کتاب «رستاخیز آه»، شامل ۲۳ روایت از نویسندگان درباره زندگی و شخصیت رهبر شهید، رونمایی شد. اهدای یک نسخه قرآن نفیس خطی از سوی نماینده سابق پارلمان پاکستان به آستان قدس رضوی نیز از دیگر برنامه‌های این مراسم بود.